

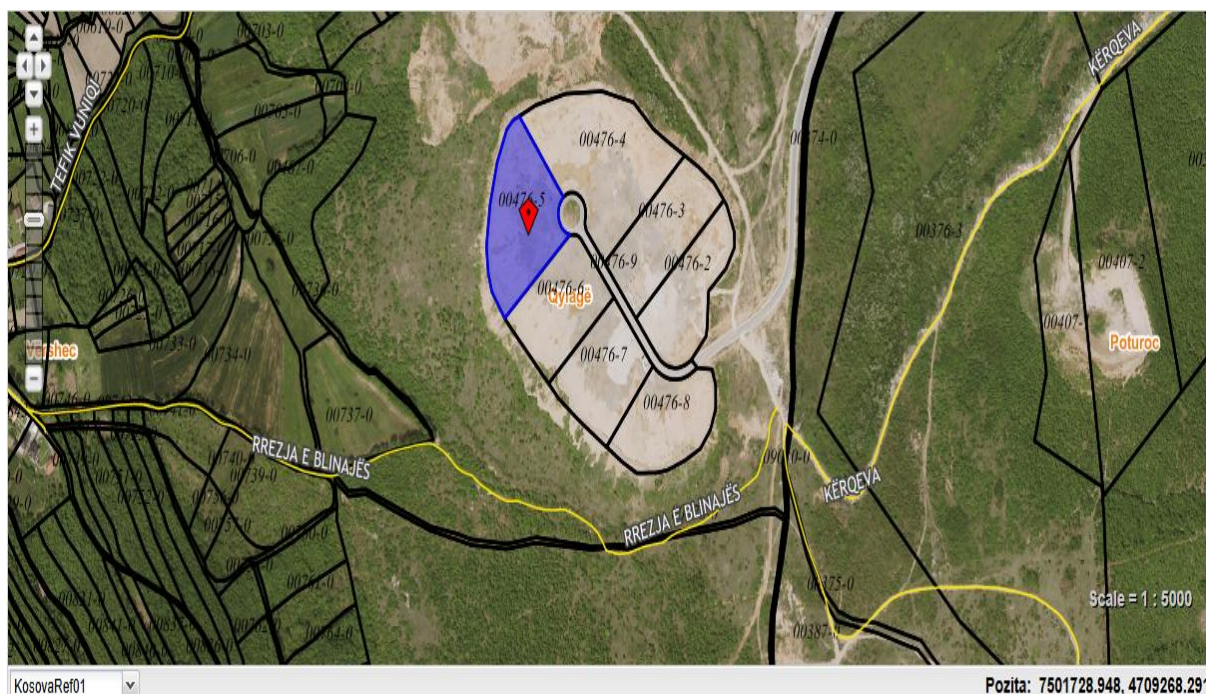
RAPORT I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

ALLWOOD GROUP SH.P.K.
RAPORT I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË
MJEDIS.

Objektin industrial – Fabrike për perpunimin
e drurit P+0 dhe Administratë P+1 Qylage,
Lipjan

RAPORT I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

**IMPIANTI I KOMPANISË ALLWOOD GROUP SH.P.K.
PËR OBJEKTIN INDUSTRIAL – FABRIKE PËR PERPUNIMIN E DRURIT P+0 DHE
ADMINISTRATË P+1
NË LOKACIONIN QYLAGJE TE KOMUNËS SE LIPJANIT**

Mars 2025

**IMPIANTI I KOMPANISË ALLWOOD GROUP SH.P.K.
PËR OBJEKTIN INDUSTRIAL - FABRIKE PËR PERPUNIMIN E DRURIT P+0 DHE
ADMINISTRATË P+1
NË LOKACIONIN QYLAGE TE KOMUNËS SE LIPJANIT **ZONA KADASTRALE
QYLAGE; PARCELA NR: P- 71409090-00476-5 Lipjan.****

Aplikuesi:

ALLWOOD GROUP SH.P.K

**Rr. "Jakov Xoxa", Lam.2. BL.C-1,K-P-L,nr.2-
Pishtinë**

Tel: +383 45215 239

E-mail:

Hartuesit e raportit:

Email: astrit-shala@hotmail.com

Tel: 044800098

Adresa: Prishtinë

Aplikuesi:

Hartuesi i raportit:

ALLWOOD GROUP SH.P.K

Dr.sc. Astrit Shala

Mars 2025

PËRMBAJTJA

1	Hyrje.....	7
2	KUADRI LIGJOR PËR HARTIMIN E RAPORTIT	8
2.1	Metodologjia e punës.....	9
3	PËRSHKRIMI I PËGJITHSHËM I MJEDISIT DHE LOKACIONIT	10
3.1	Pozita gjeografike e projektit.....	11
3.2	Karakteristikat Fiziko-Gjeografike	12
3.2.1	Ndërtimi Gjeologjik	12
3.2.2	Tektonika.....	15
3.2.3	Karakteristikat Pedologjike.....	17
3.2.4	Karakteristikat Hidrografike.....	19
3.3	Karakteristikat Klimatike.....	20
3.3.1	Temperatura e ajrit	21
3.3.2	Reshjet.....	22
3.3.3	Erërat	22
3.4	Flora dhe Fauna	23
3.5	Peizazhi.....	26
3.6	Trashëgimisë Natyrore	27
3.7	Trashëgimisë Kulturore.....	28
3.8	Popullsia dhe shëndeti publik	30
4	PROCESIT TEKNOLOGJIK PËR prodhimin e mobiljeve	31
4.1	Përshkrim i projektit dhe Objektit	31
4.1.1	Përshkrimi i projektit (materialet që do të përdoren).....	32
4.1.2	Rregullimi i sipërfaqeve të lira dhe atyre gjelbëruese	34
4.1.3	Arkitektura & dizajni	35
4.1.4	Punët parapregaditore-Pregatitja e terrenit.....	35
4.1.5	Punët e dheut dhe të zhavorit.....	35
4.1.6	Punet e armaturës.....	36
4.1.7	Punët e konstruksionit metalik	36
4.1.8	Punët e betonit	36

4.1.9	Punët e Muratimit	36
4.1.10	Pllaka e meskatit	36
4.1.11	Streha	37
4.1.12	Punët e Suvatimit.....	37
4.1.13	Punët e fasadës	37
4.1.14	Estrihu.....	37
4.1.15	Dyshemeja	37
4.1.16	Muret e banjove	37
4.1.17	Lyerja.....	37
4.1.18	Punët e Kulmit.....	38
4.1.19	Ulluqet.....	38
4.1.20	Punët e Hidroizolimit	38
4.1.21	Dyert dhe Dritaret	38
4.1.22	Ujësjiellësi dhe kanalizimi.....	38
4.1.23	Punët e infrastrukturës së jashtme.....	39
4.1.24	Punët e rrethojës.....	39
4.1.25	Instalimi i linjës kabllore	40
4.1.26	Rrufepritësi.....	41
4.1.27	Ndërtimi i objektit	41
4.1.28	Teknologjia	41
4.2	Përshkrimi i procesit teknologjik.....	42
4.2.1	e) Përlogaritja sipas llojit dhe sasisë të mbetjeve dhe emetimeve të pritura gjatë fazës së operimit	49
4.3	Procesi hap pas hapi i përpunimit të drurit	51
5	IDENTIFIKIMI DHE PËRSHKRIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS	53
5.1.1	Ndotja e ajrit	53
5.1.2	Ndikimet në tokë.....	53
5.1.3	Ndotja e ujit.....	54

5.1.4	Zhurma.....	54
5.1.5	Ndikimet në peizazh, florë dhe faunë	54
5.1.6	Ndikimet në raste aksidentale.....	54
6	MASAT PËR ZVOGËLIMIN E NDIKIMEVE NË MJEDIS.....	55
6.1.1	Masat për eliminimin e ndikimeve të dëmshme	55
6.1.2	Masat për mbrojtjen e ajrit.....	55
6.1.3	Masat mbrojtëse të ujërave	56
6.1.4	Masat për mbrojtjen e tokës.....	57
6.1.5	Masat për mbrojtjen nga zjarri	57
6.1.6	Masat për mbrojtjen nga zhurma	58
6.1.7	Ndikimet në raste të aksidentave mjedisore – zjarri.....	58
6.1.8	Masat për mbrojtjen e florës dhe faunës	58
6.1.9	Masat për mbrojtjen nga rreziqet aksidentale.....	59
6.2	Menagjimi i mbeturinave.....	59
6.2.1	PROGRAMI I MONITORIMIT.....	60
6.2.2	RAPORTIMI.....	60
6.2.3	MASAT REHABILITUESE PAS PËRFUNDIMIT TË AKTIVITETIT	60
6.2.4	KONKLuzion	61
7	REFERENCAT	61

Lista e Figurave:

Figura 1. Harta Pozita gjeografike e Komunës.....	10
Figura 2. Pozita gjeografike e projektit.....	11
Figura 3. Pozita e lokacionit ne hapësirën e komunës se Lipjanit.	12
Figura 4. Harta gjeologjike e Lipjanit.	15
Figura 5. Harta morfostrukture e Kosovës me tendencë mbizotëruese në ngritje	17
Figura 6. Harta Pedologjike e komunës se Lipjanit.	19
Figura 7. Harta e karakteristikave te ujërave nëntokësore.	20
Figura 8. Rajonet Klimatike në Kosovë.	21
Figura 9. Trëndafili erës në komunën e Ferizajt si komunë fqinje e Lipjanit.	23
Figura 10. Ligatina e Hencit.....	24
Figura 11. Harta e Ligatina e Hancit – Radevës.	25
Figura 12. Forsythia europaea (Boshtra) Vendbanimi i llojit endemik Forsythia europaea.	26
Figura 13. Mbrojtja e trashëgimisë natyrore dhe kulturore.....	28
Figura 14. Shpella e Mermertë në Gadime.	29
Figura 15. Foto nga Blinaja.	30
Figura 16. Planimetria e parcelës zhvillimore kadastrale.	31
Figura 17. Pamja e Fabrikës në 3D.....	34
Figura 18. Sharra për prerjen e drurit.....	42
Figura 19. Makineria ABS për ngjitjen e ngjitësit.....	43
Figura 20. Makineria CNC.....	44
Figura 21. Procesi i gërryerjes.....	45
Figura 22. Makineria e Lyrjes dhe Tharjes.....	46
Figura 23. Hapesira punuese e paketimit te mobileve.....	47
Figura 24. Makineria për Paketim	48
Figura 25. Paketimi i Mobileve.....	49
Figura 26. Skema e trajtimit te ujerave fekale.....	56
Figura 27. Kantata për klasifikimin e mbeturinave ditore.....	60

1 HYRJE

Raporti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis për impiantin industrial të kompanisë **ALLWOOD GROUP Sh.P.K., që ka si objekt fabrikën për përpunimin e drurit (P+0) dhe administratën (P+1)**, është përgatitur në përputhje me legjislacionin mjedisor të Kosovës, veçanërisht sipas Ligjit Nr. 08/L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis. Projekti ndodhet në lokacionin **Qylagë, Komuna e Lipjanit, zona kadastrale Qylagë, parcela nr: P-71409090-00476-5**.

Edhe pse aktiviteti nuk përfshin djegien e lëndëve fosile, ndërhyrje të theksuara fizike në mjedis apo shfrytëzim të resurseve ujore, ai mund të ketë ndikime të caktuara në mjedis në rast të menaxhimit të papërshtatshëm. Prandaj, projekti i përket kategorisë së aktivitetëve që i nënshtrohen procedurave për pëlqim dhe leje mjedisore.

Kompania ALLWOOD GROUP Sh.P.K. ka inicuar hartimin e këtij raporti me synimin për të identifikuar ndikimet e mundshme në mjedis, si dhe për të përcaktuar masat e nevojshme për minimizimin e efekteve negative. Ky raport analizon gjendjen ekzistuese të mjedisit në dhe rreth zonës së projektit, përshkrimin teknik të tij, ndikimet potenciale dhe masat për parandalimin ose zvogëlimin e tyre.

Për hartimin e raportit janë kryer vizita në terren, janë realizuar matje të lokacionit me GPS, është dokumentuar gjendja e terrenit dhe janë marrë fotografi për lehtësimin e procesit analitik. Gjithashtu, raporti është hartuar në bashkëpunim me investitorin, duke shfrytëzuar të dhëna nga burime zyrtare, si faqja e internetit e Komunës së Lipjanit, literatura ekzistuese mbi zonën dhe materiale relevante nga projekte të ngjashme.

Ndikimi i veprimtarisë industriale vlerësohet si minimal, megjithatë, mund të ketë ndikime potenciale në ujëra dhe ajër, varësisht nga menaxhimi i mbetjeve dhe proceseve operative. Zhvillimi i kësaj veprimtarie pritet të ketë efekte pozitive socio-ekonomike, duke kontribuar në zhvillimin e industrisë vendore dhe krijimin e vendeve të reja të punës.

2 KUADRI LIGJOR PËR HARTIMIN E RAPORTIT

Për vlerësimin e ndikimit në mjedis (VNM-në) është miratuar Ligji për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis nga Kuvendi i Republikës së Kosovës më 2023 me Nr.08/L-181. Ky ligj përcakton të gjitha procedurat për përgatitjen dhe paraqitjen për miratim të VNM-së. Ligji për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis ka për qëllim që të siguroj një vlerësim të qartë të ndikimeve mjedisore të projekteve apo veprimtarive që do të realizohen me qëllim që të parandalojnë dhe të zvogëlojnë apo mënjanojnë efektet negative në mjedis në kohën e duhur. Për përgatitjen e këtij raporti janë shfrytëzuar ligjet dhe rregulloret ekzistuese të Republikës së Kosovës si dhe rregullat relevante dhe praktikrat e mira nga vendet e ndryshme të BE-së, direktivat përkatëse për mjedis siç është Direktiva e VNM-së, dhe Direktiva e Habitave 92/43/EEC, 1992. Ligjet më të rëndësishme të aplikuara për hartimin e VNM-së për këtë projekt janë si më poshtë:

- Ligji për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis Nr.08/L-181
- Ligji Nr. 08/L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis
- Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit Nr. 03/L-025
- Ligji për mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja Nr. 08/L-025
- Ligji për ujërat e Kosovës Nr. 04/L-147
- Ligji për Planifikim Hapësinor Nr. 04/L-174
- Ligji për Mbeturina Nr. 04/L-060
- Ligji për Mbrojtjen e Natyrës Nr. 03/L-233
- Ligji për Mbrojtje nga Zhurma Nr. 02/L-102
- Ligji për Ndërtim Nr. 04/L-110,
- Ligji nr. 04/L-012 për mbrojtje nga Zjarri,
- Ligji për Tokën Bujqësore Nr. 02/L- 26
- Ligji Nr. 08/L-112 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Tokën Bujqësore Nr. 02/L- 26
- Ligji për Ujërat e Kosovës Nr. 04/L-147
- Ligji për Rrugë Nr. 2003/11
- Ligji Nr. 06/L-068 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për rrugë Nr. 2003/11 i ndryshuar dhe plotësuar me ligjin Nr. 03/L-120
- Ligji për Mbeturina Nr. 04/L-060 - shtojca
- Ligji Nr. 08/L-071 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Mbeturina Nr. 04/L-060
- Ligji Nr. 08/L-176 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve që përmbajnë procedurat të veçanta administrative dhe harmonizimin e tyre me ligjin Nr. 05/L-031 për procedurën e përgjithshme administrative

- Udhëzimi Administrativ për vlerat kufizuese të efluentit që shkarkohet në trup ujor dhe në rrjetin e kanalizimit publik.

2.1 Metodologjia e punës

Për të vlerësuar ndikimin në mjedis si dhe për të identifikuar masat para parandalimit dhe zvogëlimin e ndikimeve në mjedis, për impiantin për përpunimin e plastikës, është ndjekur qasja e vlerësimit të përgjithshëm të projekteve të kësaj natyre, si dhe është bërë analiza dhe identifikimi i ndikimeve sipas fazave.

a) Informatat themelore mbi:

- Burimet themelore të ndikimeve në mjedis
- Popullatën dhe vendbanimet në lokacion
- Topografia dhe peizazhi në lokacionin e projektit
- Klima dhe të dhënat meteorologjike
- Kualiteti i ajrit ujit dhe komponentëve tjerë mjedisor në lokacion
- Bota bimore dhe shtazore në lokacionin e projektit

b) Vlerësimi i ndikimeve sipas kriterëve në vijim:

- Gjendja e mjedisit në lokacionin e projektit
- Lloji dhe madhësia e pritshme e ndotjes nga projekti
- Karakteristikat dhe përbërja e materialit ndotës
- Vlerësimi i përhapjes së ndotjes

c) Përcaktimi i masave për parandalimin dhe zvogëlimin e ndikimeve në mjedis, duke u bazuar në rezultatet / të gjeturat nga vlerësimi i ndikimeve në mjedis, në lokacionin e projektit.

3 PËRSHKRIMI I PËGJITHSHËM I MJEDISIT DHE LOKACIONIT

Komuna e Lipjanit ndodhet në pjesën qendrore të Republikës së Kosovës, në jug të kryeqytetit të vendit (Prishtina), ku ndahen rrugët kryesore të rajonit. Ajo kufizohet me komunat: Ferizaj, Fushë Kosovë, Graçanicë, Prishtinë, Drenas, Suharekë, Malishevë, Shtime, Ferizaj, Gjilan dhe Artanë.

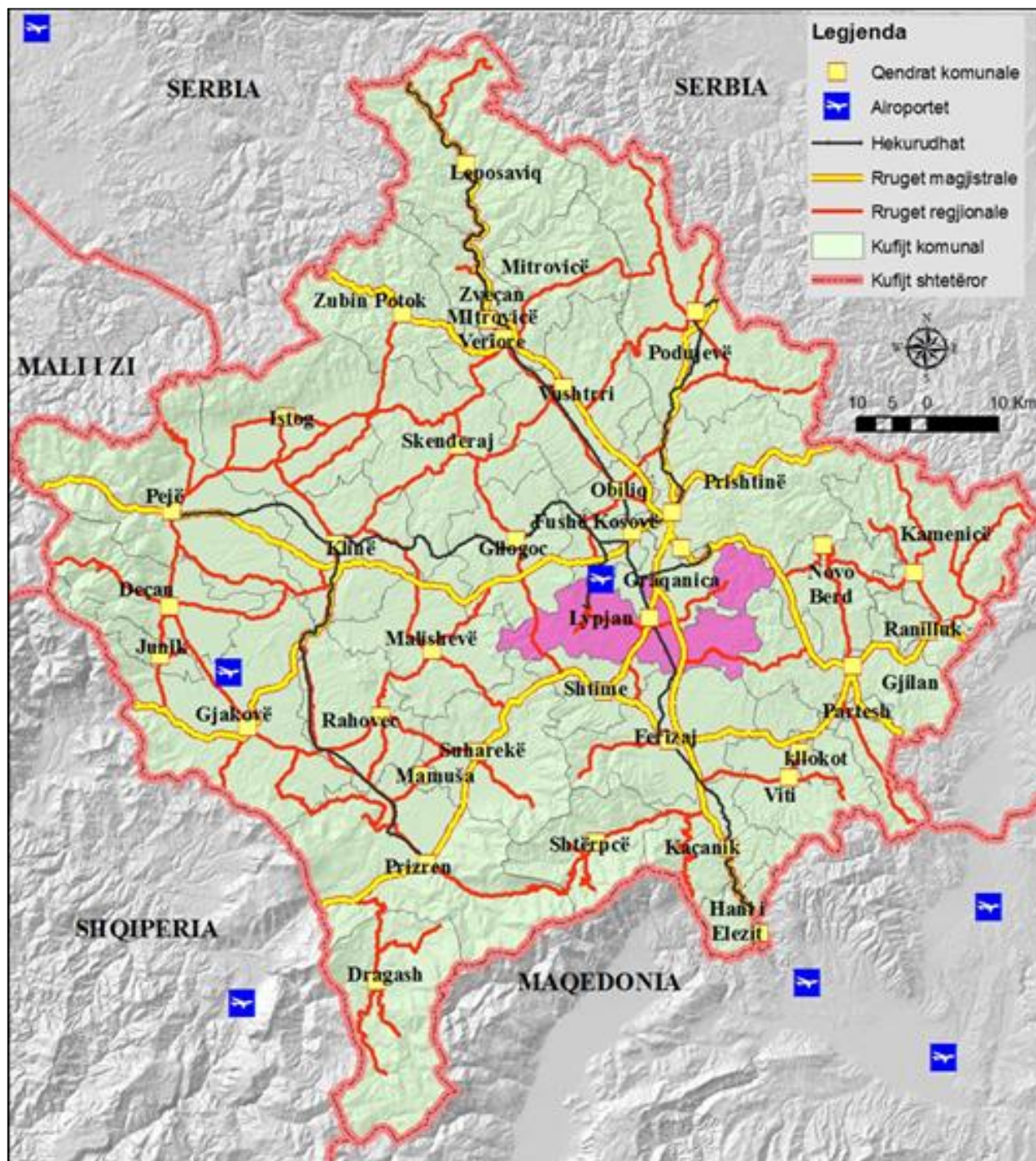

Figura 1. Harta Pozita gjeografike e Komunës.

Komuna e Lipjanit është një pikë strategjike për trafikun rrugor, hekurudhor dhe ajror, pasi aeroporti ndërkombëtar ndodhet në territorin e saj dhe është vetëm 15km nga qendra. Në anën perëndimore shtrihet rezervati Blinaja, ku ka potencial për t'u kthyer në një qendër rekreative dhe atraktive për tërë rajonin. Në vendbanimin Gadime gjendet Shpella e mermerit që paraqet një atraksion të rëndësishëm turistik jo vetëm për Komunën e Lipjanit, por për tërë Kosovën. Parku kulturo-historik në Kleçkë dhe Divjakë, si dhe qyteza e vjetër Janjeva, e cila po ashtu konsiderohet si vend atraktiv për vizitorët.

Territori administrativ i komunës është i pozicionuar në jug të Prishtinës, dhe mbulon sipërfaqen prej 338.54 km². Dendësia e popullsisë 170 b/km², e përafërt me mesataren e popullsisë në shkallë vendi 159.31 b/km², 3.2% e territorit të shtetit.

Territori i Komunës së Lipjanit është një urë lidhëse në mes të rajoneve pasi Përmes territorit të komunës së Lipjanit kalon hekurudha, e cila lidh këtë territor në të gjitha drejtimet me rajonin në tërësi, gjithashtu kalon edhe Lumi i Sitnices.

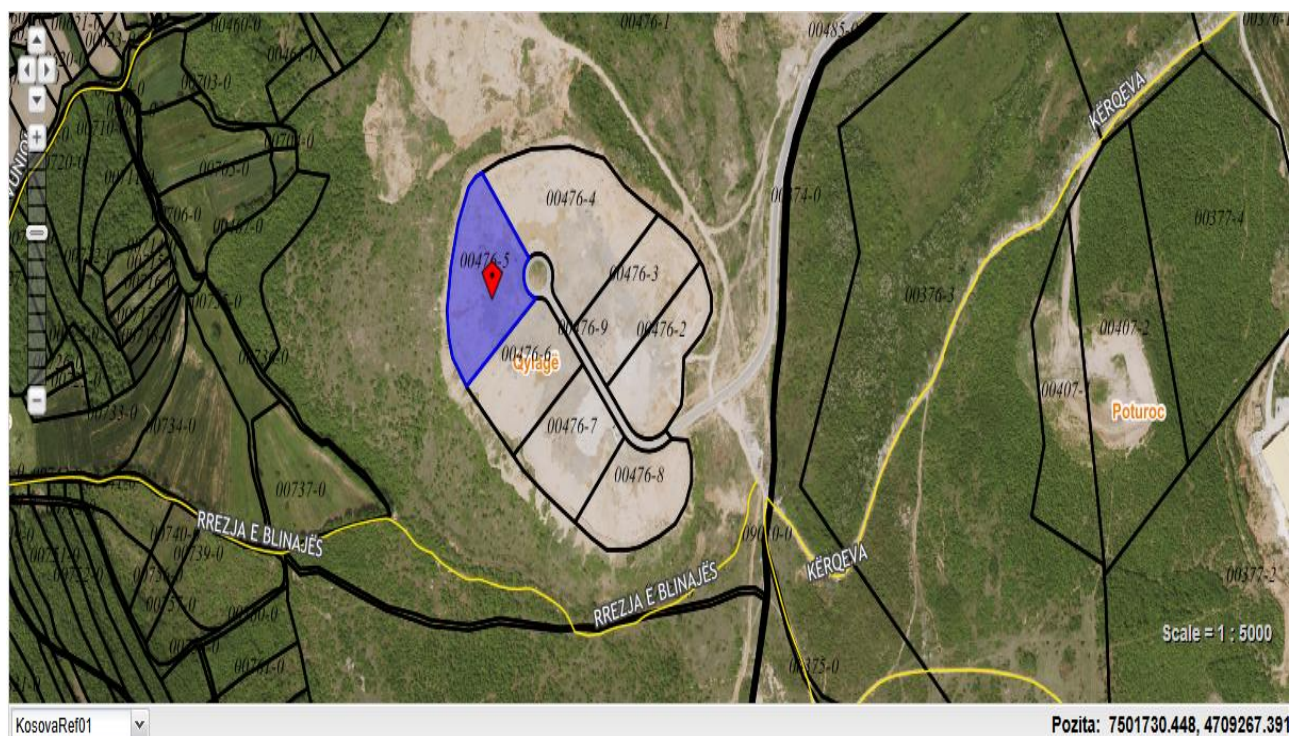

Figura 2. Pozita gjeografike e projektit.

3.1 Pozita gjeografike e projektit

Zona e projektit (shih figurën më lartë e rrethuar me ngjyre te kalter) ndodhet në Perëndim të Komunës së Lipjan në Zonën Industriale Qylagë, Lipjan.

Lokacioni i impianti i kompanisë ALLWOOD GROUP Sh.P.K. për objektin industrial – Fabrike për perpunimin e drurit P+0 dhe Administratë P+1 në lokacionin Qylagë të komunës së Lipjanit zona kadastrave Qylagë; parcela nr: P- 71409090-00476-5.

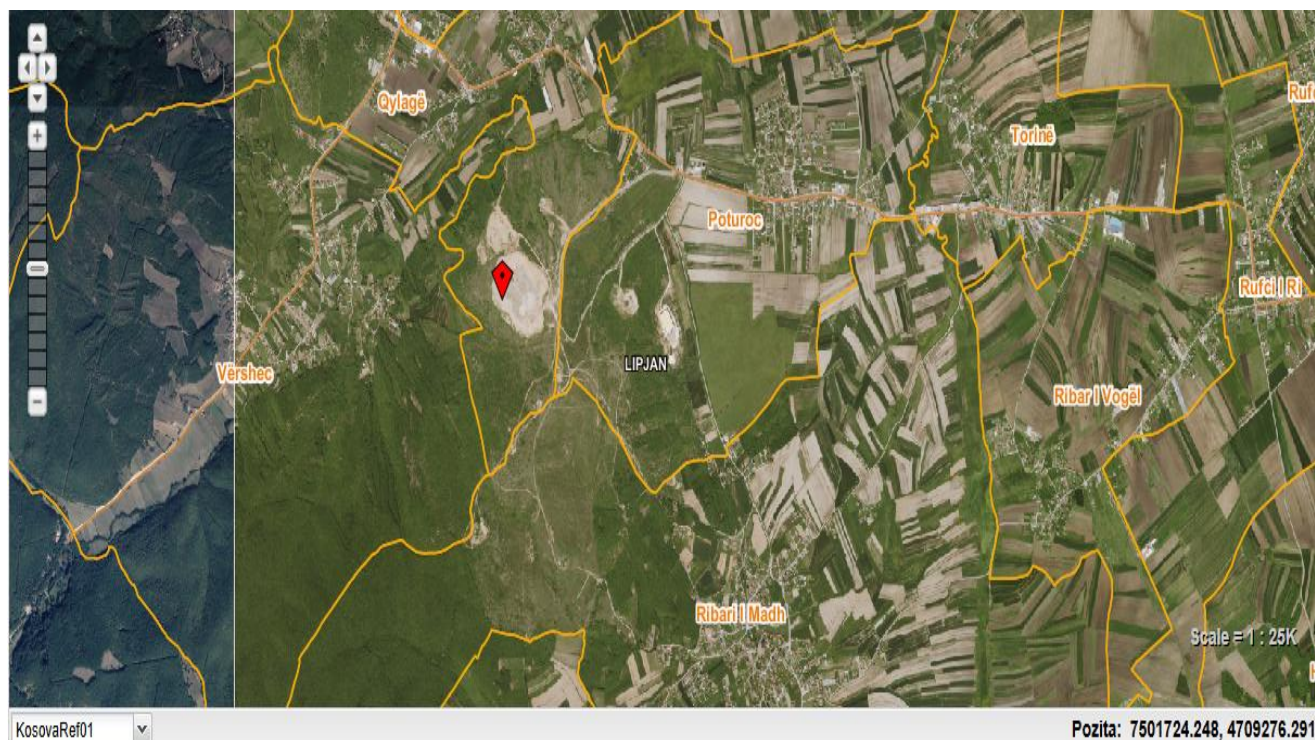

Figura 3. Pozita e lokacionit ne hapësirën e komunës se Lipjanit.

3.2 Karakteristikat Fiziko-Gjeografike

Territori i Komunës së Lipjanit gjendet në lartësinë mbidetare mbi 500m ose 43.0 % të sipërfaqeve (bruto) gjinden në pjesën e rrafshët do të thotë gjer në 600m të lartësisë mbidetare të cilat janë edhe më të përshtatshme për prodhimtarinë bimore.

3.2.1 Ndërtimi Gjeologjik

Stratigrafia e Paleozoikut (fPZ2)- Në pjesën qendrore dhe jugore të njësisë së Drenicës, formacionet paleozoike tregojnë shtrirje lineare veri veriperëndim-jug juglindje. Në Drenicë dhe Jezerc, në perëndim të Kaçanikut janë zhvilluar rreshpe sericite, klorit-sericite, kuarc-sericite, filite etj. me ndërthurje të mermereve dhe epidote aktinolite. Në pjesët e sipërme të seksioneve janë zhvilluar argjilofilitët dhe metaranorët. Por mungojnë të dhëna për faunën. Në hartat gjeologjike në shkallën 1:100.000 të fletëve të Ferizajt dhe Kaçanikut, këto formacione janë të indeksuara të Permo-Triasikut, por ne mendojmë se i përkasin moshës paleozoike.

Stratigrafia e Triasikut (sT1-2)- Në pjesën jugore të Njësisë së Drenicës, në Jezerc, gëlqerorë të dollomitizuar, shtresorë, të laminuar dhe gëlqerorë pllakorë me silicorë përmbajnë bivalvë pelagjike. Gëlqerorët me silicorë kanë në pjesën e sipërme silicorë radiolaritike të kuqrrëmte dhe mbi to shistet me blloqe (melanzhin tektono – olistostromik). Foto 2. Në gëlqerorë janë përcaktuar konodonte të Triasikut të Mesëm – të Sipërm (në veri të ngushticës së Përroit të Dërmanit) Lonchodina sp., Prinaidella cf. pecteniformis. Mendojmë që gëlqerorët pllakorë me silicorë, në nivelet e sipërme, i takojnë Jurasikut, ashtu si dhe silicorët e kuq radiolaritike dhe shistet me blloqe (melanzhi tektono – olistostromik).

Stratigrafia e Jurasikut (J2-3) - Kemi dalje të kufizuar të melanzhit tektono – olistostromik. Në jezerc, stratigrafia e Jurasikut nga posht lartë, paraqitet si në vijim:

- a. Gëlqerotët pllakorë me silicorë të ndërshtresuar tepër hollë. Gëlqerorët janë të laminuar dhe paraqiten të metamorfizuar duke u kthyer në gëlqerorë të mermerizuar. Përmbajnë bivalvorë të shumtë pelagjik. Në nivele të poshtme të gëlqerorëve, me anë të konodonteve argumentohet mosha Triasik e Mesme – e Sipërme e tyre.
- b. Mbi gëlqerorë pllakorë me silicorë, vijnë gëlqerorë mergelore pllakorë me silicorë. Në rajone me prerje të ngjashme, këto nivele litostratigrafike janë argumentuar faunistikisht si të Jurasikut të Poshtëm – të Mesëm (me *Involutina liassica*, *Protopenneroplis striata*, etj.)
- c. Në tavan të gëlqerorëve pllakorë me silicorë, takohen zhveshje me prani të silicorëve radiolaritik të gjelbër e të kuqremtë (trashësia deri 10) (Jurasik I Mesëm).
- d. Mbi gëlqerorë pllakorë me silicorë dhe silicorët radiolaritikë, shtrihen me pajtim strukturor shistet me blloqe (melanzhi tektono – olistostromik I Jurasikut të Mesëm – të Sipërm). Në matriksun argjilor të shistëzuar “notojnë” blloqe ranorësh kuarcorë dhe arkozikë, silicorësh radiolaritik, bazaltesh, etj. Melanzhi shoqërohet edhe me fragmente luspore akrecionare serpentinitesh. Për nga pamja, ngjyra, ndërtimi etj., shistet me blloqe të Jezercit, janë identike me ato të Vrellës, Radavcit etj., që gjithashtu shtrihen normalisht mbi gëlqerorët triasiko – liasike dhe radiolaritet e Jurasikut të Mesëm.

Mbi formacionet e përshkruara mësipër, shtrihet me mospajtim strukturor, formacioni fllishor Volljaku I Jurasiko – Kretakut të Poshtëm.

Stratigrafia e Neogjenit Np1 - Përfaqësohet nga sedimente bazale zhavorr - ranore, që kanë përhapje në disa nivele të terrenit të Kosovës, nga kuota 600 deri në 750 m në pellgun e Dukagjinit, Drenicës dhe Fushës së Kosovës. Trashësia e këtyre depozitimeve është rreth 10 m dhe shtrihen mbi sedimentet e Miocenit dhe Pliocenit, rrallë mbi depozitimet e formacionit fllishor të Senonianit.

Në rajonet e Fushës së Kosovës, depozitimet liqenore të vjetra të Pleistocenit shfaqen në Veriperëndim të këtij pellgu, afër Vushtrrisë dhe Mitrovicës, në Veri të pellgut të Gjakovës afër fshatrave Shushicë, Sinejë dhe Veriç. Ato shtrihen mbi depozitimet liqenore të Miocenit e Pliocenit dhe më rrallë të fllshit. Poshtë, përfaqësohen nga suargjiila të kuqërremta, kafe të errëta zhavorrore, surëra me zhavorr, suargjiila në disa vende. Trashësia luhet nga 5 në 20 m dhe vendosen në nivelet +500 deri në 650 m.

Depozitimet liqenore janë të përhapura edhe në pjesën jugore të pellgut të Kosovës, në Ferizaj, Bibaj, Sazli dhe në Moravën e Binçës, afër fshatrave Tankosiq, Terstenik dhe Sllatinë. Vendosen mbi depozitimet e pellgut të Fushës së Kosovës, në kuotën 580-600 m dhe në Moravën e Binçës, në kuotën 540 m. Përfaqësohet nga argjiila, ranorë të kuqërremtë, zhavorre, rëra, argjiila me konkrecione, ose thjerrëza karbonatesh. Trashësia e tyre është rreth 30 m.

Në Jug të pellgut të Fushës së Kosovës, depozitimet liqenore zëvendësohen me depozitime lumoro - akullnajore të dukshme në rrafshnaltën e Lubotenit. Niveli i shtresave liqenore të Pleistocen - Holocenit në pellgun e Kosovës është 600 m (ky është edhe niveli që ndan depozitimet liqenore me ato akullnajore).

Tarracat e vjetra - takohen në luginën e Ibrit dhe Sitnicës. Veçohen dy nivele: njëri i vjetri, në nivelin 580 - 620 m dhe tjetri, i riu, në nivelet e sotme të luginës, përbëhen nga sedimente copëzore, me përbërje të ndryshme.

Depozitimet tarracore në rajonin e Fushës së Kosovës dhe Besianës, formojnë 5 nivele t1-530 m., t2-539 m, t3 në 545 m, t4-580-600 m dhe t5 në 630-650 m. Ato fillojnë që nga qyteti i Prishtinës e deri në përroin e Llapit në lumin Sitnicë. Përbëhen nga zhavorre, rëra dhe suargjila. Zajet e zhavorreve përbëhen nga kuarci dhe më rrallë nga shkëmbinjë metamorfikë. Madhësia e zajeve luhetet nga 1 cm deri në 10 cm. Në tarracën e katërt zhavorrore, materiali paraqitet si brekçe shpati.

Proluvione të vjetra – në fushëgrykën e rrafshit të Kosovës dhe të Moravës së Binqës, janë takuar tarraca me grumbullime kaotike të zhavorreve dhe rërave. Proluvionet përbëhen nga konglomerate zhavorrore, me zaje kuarci stralle, diabaze, gëlqerore, serpentinite etj. Trashëisia e këtyre shtresave kaotike të proluvioneve të vjetra arrin deri në 10 -15 m.

Stratigrafia e Kuaternarit pQh, aQh- Në depozitimet kontinentale të Holocenit janë përfshirë: aluvionet, proluvionet, deluvionet, rrëzimet, morenat, gurët akullnajorë.

1. Aluvionet - Depozitime të zhavorreve dhe rërave janë takuar në luginat e lumenjve Erenik, Lumëbardhi i Pejës, Deçanit dhe i Lloçanit, si dhe në lumenjtë Ibër, Sitnicë, Drenicë, Nerodime, Drini i Bardhë, Kujavç etj. Përbëhen nga zhavorre e rëra dhe rrallë nga ndërshtresa suargjilore.

2. Proluvionet - janë konstatuar në rrafshnajën e Moknës, afër Sinejës dhe Mojstirit, në afërsi të fshatit Raushiq, në përrenjtë Sushicë, Lubeniq, Strellc etj. Përbëhen nga copa gëlqerorësh me madhësi 5-20 cm, me forma të çrregullta dhe gjithkund përfaqësojnë konuse të derdhjeve ujore, që mbushen vazhdimisht me material që vjen nga këto rrjedhje, për shkak të pjerrësive të mëdha të tyre. Depozitimet janë gjithkund heterogjene. Proluvionet kanë përhapje të madhe, po ashtu në pjesën juglindore të Prizrenit, midis Prizrenit dhe Mushtishtit. Më të kufizuara janë vërejtur dhe në pjesën jugperëndimore, në anën e majtë të luginës së Lumëbardhit të Prizrenit. Po ashtu, në luginën Toplugë, Mamushë, Plavskë midis Brodosanës dhe Zapluxhës, në krahun tjetër në Gjonaj e Lubizhdë, në Pashtrik.

Deluvionet ose materialet e shpateve - Përbëhen nga përzierje copash të shkëmbinjve të dryshëm e material suargjilor, suranor dhe janë takuar në shumë rajone, përmendim ato të Kodrës së Pashës në Prizren, Junik, në Mushtisht etj. Trashësia e deluvioneve, në disa vende arrin deri në 50 m.

5. Rrëzimet - Materiale të rrëzimeve të shpateve (pa material argjilor) janë në malet e Gjeravicës, Ropsit, Rrasës së Zogut, Koprivnikut dhe në shpate të tjera malore. Copat janë të madhësive të ndryshme, me forma të çrregullta të parrumbullakosura, me forma qoshelie, me përbërje si të shkëmbinjve rrënjësorë, nga janë shkëputur.

6. Tokat e kuqe (Terra rossa) - Mbi gëlqerorët e Triasikut dhe të Kretakut të Sipërm, në Koritnik dhe Pashtrik vërehen sedimente të kuqërremta suargjilore, trashësia e të cilave në Kurilo, arrin deri në 10 m.

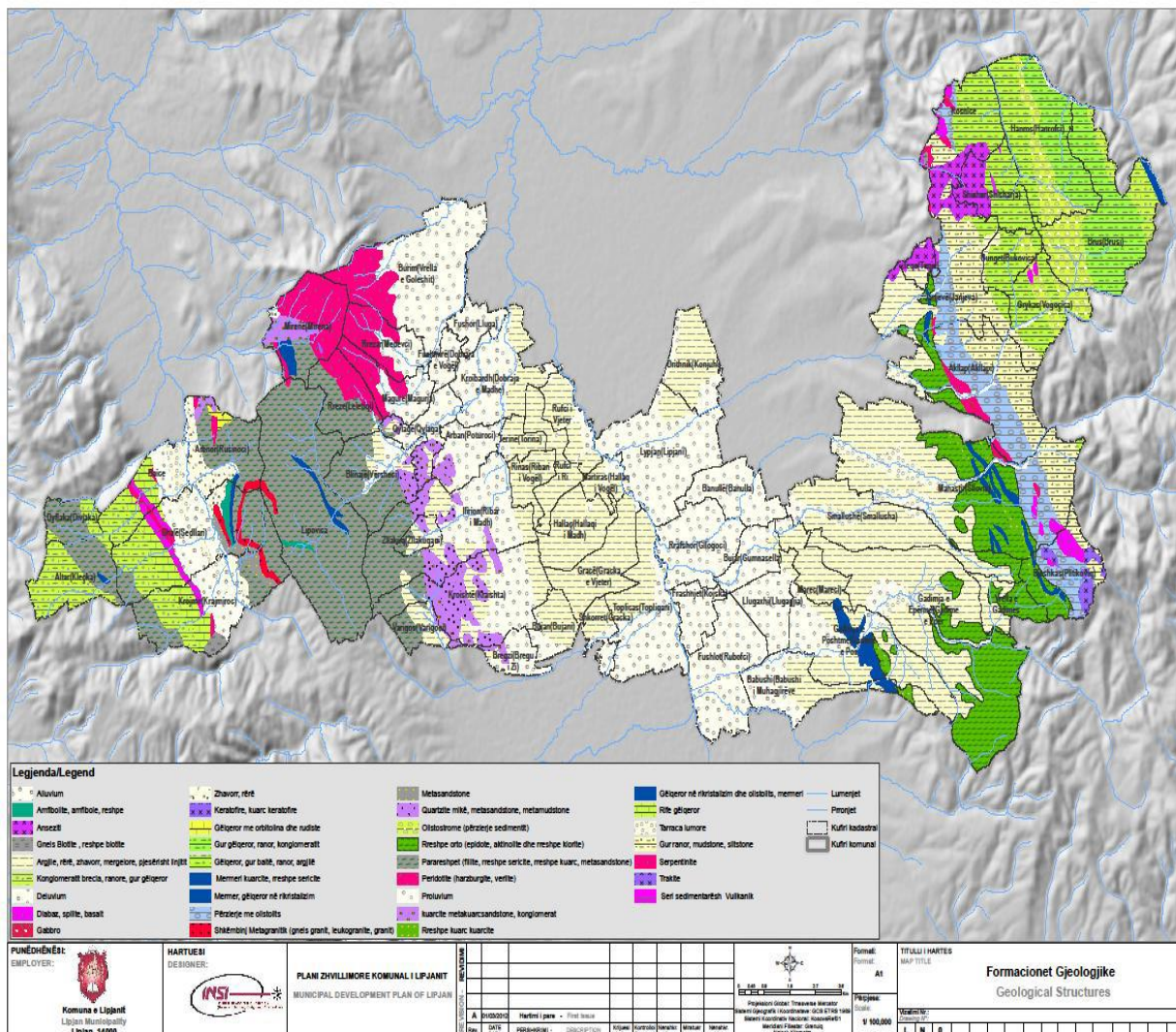

Figura 4. Harta gjeologjike e Lipjanit.

3.2.2 Tektonika

Tiparet themelore të tektonikës së zonës me interes - ona me interes I përket zonës së njësive tektono – stratigrafike të Drenicës, njësi e cila është ndarë për herë të parë në librin Gjeologjia e Kosovës (Eleazaj, 2008). Njësia e Drenicës përhapet në trajtë të një brezi 15 -25 km të gjerë, përgjatë buzës perëndimore të njësive së Jashtme të Vardarit. Kufiri tektonik mes tyre kalon afërsisht sipas drejtimit Mitrovicë – në Perëndim të Qiqavicës, Shtimes, Ferizajt e Kaqanikut. Në perëndim, Njësia e Drenicës, në pjesën veriore kufizohet me njësinë e Pejës, në pjesën qendrore me Njësinë e Malishevës, ndërsa në vazhdim jugor, me njësinë e Radushës.

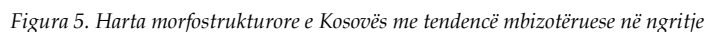
Në aspektin e neotektonikës, zona ku është për interes, bënë pjesë në blloqet e trevave me tendencë në ngritje. Këto treva ndahen në blloqe me ngritje të shpejtë (blloku 4) dhe blloqe me ngritje të ngadaltë (blloku 8), në fakt zona në fjalë ndodhet në kufirin e këtyre dy trevave. Fig. 5.

Bloku 4. - Ky bllok emërohet si blloku I Mushtishtit. Është I ndërtuar nga formacione të paleozoikut dhe I vendosur në mes të bllokut të Bjeshkëve të Sharrit, në Jug, Ultësirës së Dukagjinit në Veriperëndim dhe njësisë së Përbërë të Vardarit në Lindje. Bloku I Mushtishtit është I ngritur në mënyrë asimetrike: në pjesën jugore deri në 1500 m dhe në Veri, në drejtimin e Budakovës ulet shkallë – shkallë, prej 1200 – 1300 m, duke kaluar në bllokun tjetër, I njohur si blloku I Carralevës.

Në brendi të bllokut nr. 4, përveq shkëputjeve anësore, nuk ekzistojnë shkëputje të tjera, të vequara. Vlen për tu përmendur se në të njëjtën pjesë veqohet shkëputja (7), përgjatë së cilës në mënyrë diapirike kanë depërtuar trupat e serpentineve. Edhe pse në ditët e sotme kjo shkëputje e vjetër nuk ka elemente për ndonjë aktivitet sizmik, përgjatë saj mund të ndoshin tërmete me intensitet të ulët.

Përgatë luginës së lumit Lepenc, manifestohet shkëputja (8), si shkëputja e Lepencit, e cila siq kallëzojnë pamjet nga sateliti, ndiqet edhe jashtë këtij territori.

Bloku 8 - Këtij blloku I takojnë terrenet në pjesën qendrore të Kosovës (Drenicë – Qiqavicë). Pjesa jugore e kësaj njësie neotektonike, në Veriperëndim të Shtimes, është e ngritur në një lartësi deri në 800 m, përderisa në drejtimin verior është e ngritur edhe deri në 900 m e më tepër. Sipas morfologjisë së këtij terreni mund të konkludohet se ky terren, gjatë Neogjenit ka qenë I mbizotëruar nga tendenca në ngritje, që ka kushtëzuar peneplenizimin e tij dhe herë pas here ka qenë I përfshirë nga sedimentet pliocenike. Shkëputjet që u takojnë pjesëve të jashtme të këtij blloku përfaqësojnë pjesë të shkëputjeve të Njesisë së Përbërë të Vardarit (7) dhe shkëputjet e pjesës së skajshme perëndimore të Ultësirës dhe në pozicion tërthor, të cilat janë me karakter lokal e aktiviteti I të cilave nuk është I përcaktuar. Megjithatë, formimi I Basenit të Kosovës në Lindje dhe të Drenicës në Perëndim, tregojnë se edhe ky bllok mun të jetë bartës I sizmicitetit lokal.

- Smonicat e eroduara dhe smonicat e kafenizuara me pseudoglej, të cilat gjenden në territore më të larta malore, prandaj erozioni i eroduar ka çuar pjesërisht një pjesë të horizontit humusor, duke i bërë këto toka gjysmë të thella deri të cekëta.
- Tokat aluviale përfaqësojnë rreth 22.87% të sipërfaqes, dhe kryesisht këto toka gjenden rreth degëve të lumit “Sitnica”. Këto janë toka me veti të përshtatshme fiziko-ujore dhe me vlerë të lartë bujqësore. Në këto toka organizohet prodhimtari intensive bujqësore.
- Tokat e kafenizuara të cekëta në rrasat shkëmbore-ranore janë të përfshira me rreth 5.67% dhe tokat e kafenizuara të mesme të thella në rrasat shkëmbore-ranore përfshinë 8.54% dhe’. Këto toka dhe tokat e tjera të kafenizuara gjenden në terrenet e larta dhe kryesisht janë toka pyjore nën pyje.
- Tokat livadhore – teltnore dhe tokat livadhore-argjillore janë të përfaqësuara me rreth 3% dhe gjenden kryesisht përreth lumit “Sitnica”.
- Tokat podzole-pseudoglej janë toka, të cilat e kanë vlerën e kufizuar bujqësore për shkak të cilësive (vetive) të këqija ujoro-fizike dhe shtresën punuese e cila nuk e lëshon ujin, dhe ka përmbajtje të madhe argjillore. Në mënyrë që këto toka të shfrytëzohen intensivisht në bujqësi është e nevojshme që të bëhen masat agromelioruese.
- Tokat deluviale përfshinë 5.36% nga territori i përgjithshëm i komunës.

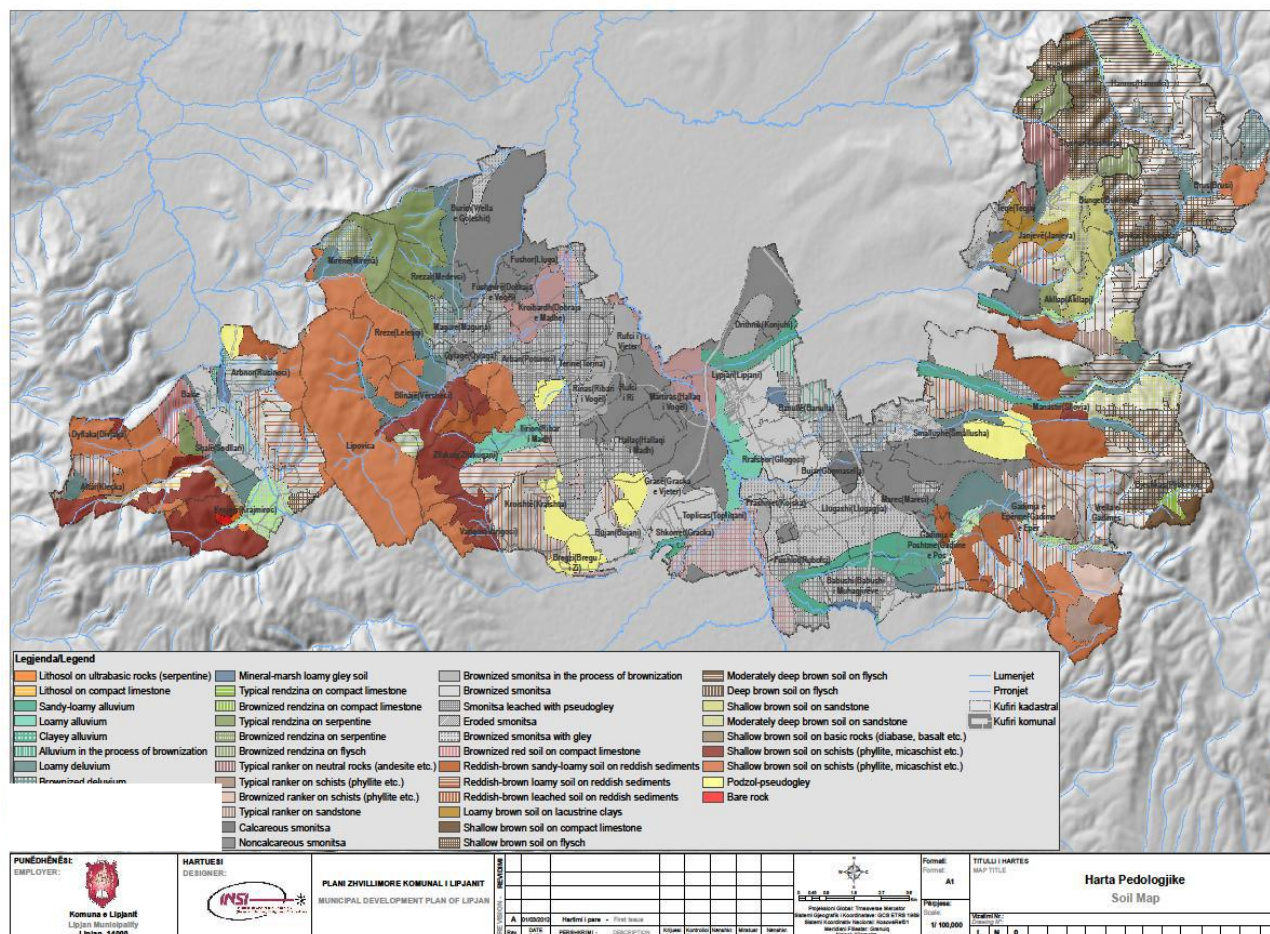

Figura 6. Harta Pedologjike e komunës se Lipjanit.

3.2.4 Karakteristikat Hidrografike

Në aspektin hidrografik ujrat në komunën e Lipjanit i takojnë pellgut të Detit të Zi, ndërsa lumenjtë më të mëdhenjë janë lumi Sitnica dhe Drenica të cilët janë edhe nën degë të lumit Ibër. Në përgjithësi rrjeti hidrografik është i pasur dhe me potencial ujorë të varfër, i kushtëzuar nga sasia e vogël e reshjeve mesatare shumëvjeqare (600mm). Lumi Sitnica është lumi më i madhë në komunë e Lipjanit i cili degët më të zhvilluara i ka në anën lindore, ndërsa degët kryesore hidrografike të anës lindore janë: Lumi Janjevka, Lumi i Zhegovcit, Lumi i Gadimës dhe Lumi Sazlisë ndërsa, në anën perendimore lumi më i zhvilluar është Lumi i Vërshevcit.

Sasitë më të mëdha të reshurave janë gjatë muajit prill dhe maj, prandaj periudha pranverore është ajo kur paraqiten vërshimet dhe kur kemi edhe paraqitjen e kënetave, posaçërisht në tokat të cilat nuk e lëshojnë ujin.”.

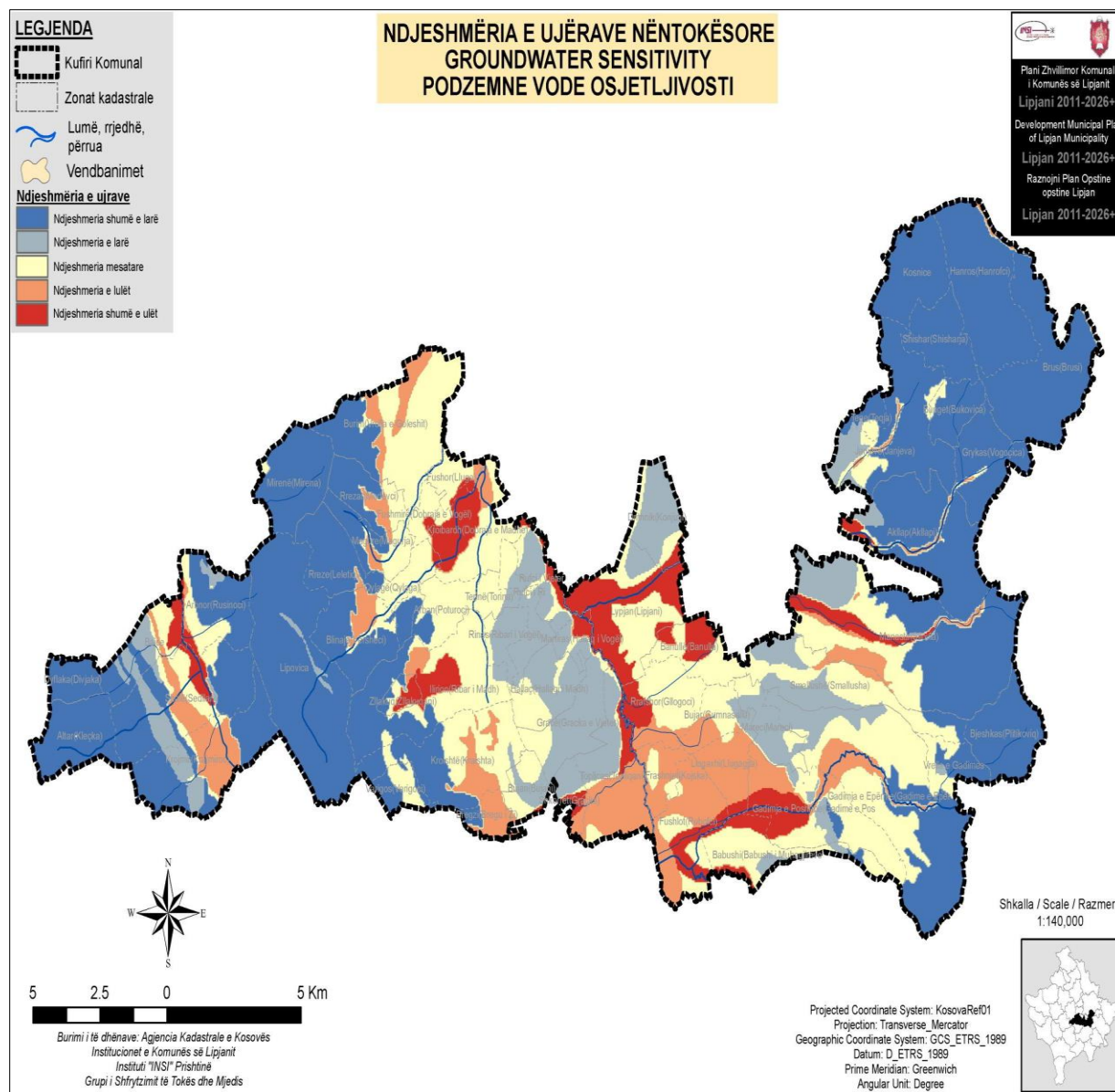

Figura 7. Harta e karakteristikave të ujërave nëntokësore.

3.3 Karakteristikat Klimatike

Kosova karakterizohet nga një klimë kontinentale dhe është nën një ndikim të nivelit të ulët të klimës mesdhetare dhe regjimit alpin në malet e larta.

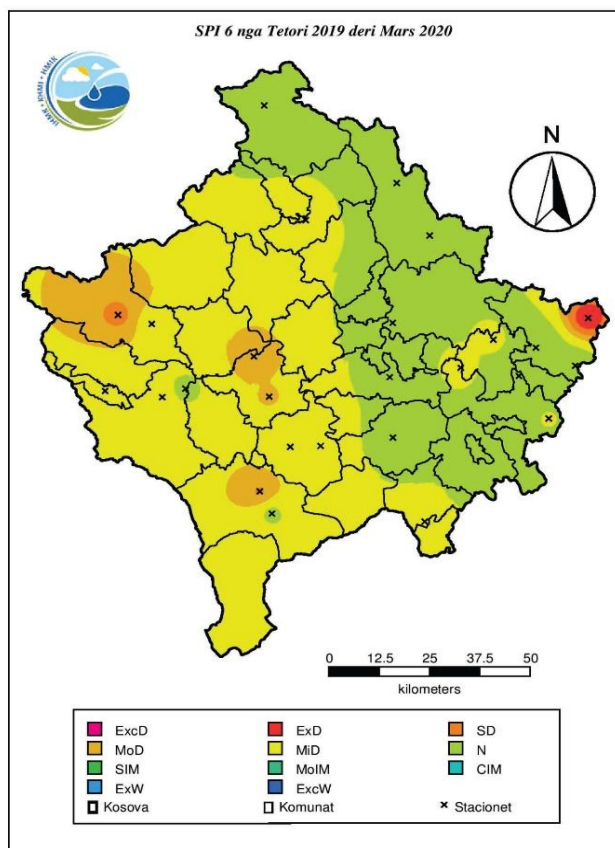
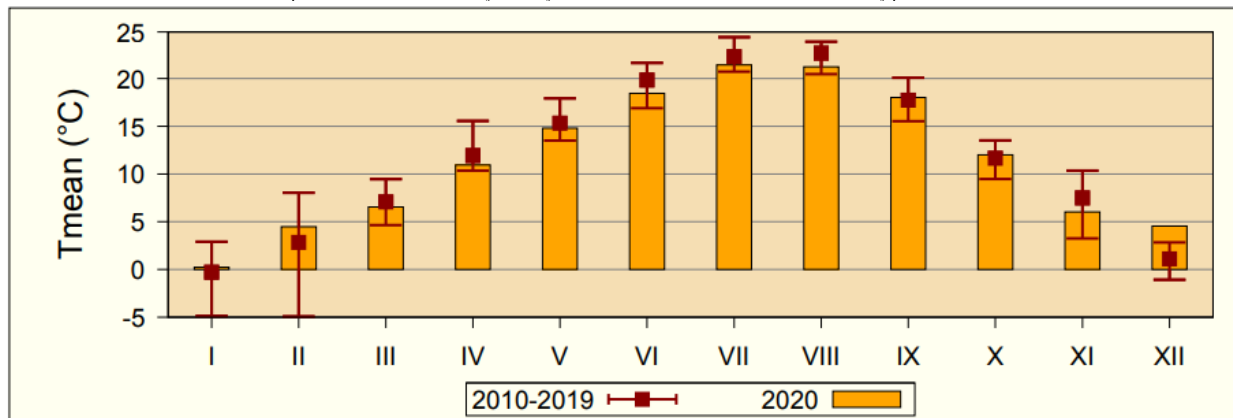

Figura 8. Rajonet Klimatike në Kosovë.

3.3.1 Temperatura e ajrit

Temperatura e Ajrit është një nga elementët klimatikë që karakterizon klimën e një rajoni. Temperatura e ajrit është një parametër i rëndësishëm që përcakton gjendjen e klimës dhe mjedisit atmosferik. Me regjimin mesatar, trendin ditor dhe vjetor, dhe vlerat ekstreme, temperatura e ajrit ka një ndikim potencial në strukturat si dhe vetë panelet diellore. Një nga parametrat kryesorë të temperaturës së ajrit janë vlerat mesatare. Shpërndarja brenda vjetore e temperaturave të ajrit për stacionet e Prishtinës, Lipjan tregohet në tabelën dhe figurën më poshtë.

Table 1. Temperaturat mesatare mujore e ajrit në stacionin e Prishtinës, 2020 ndaj periudhës 2010-2019

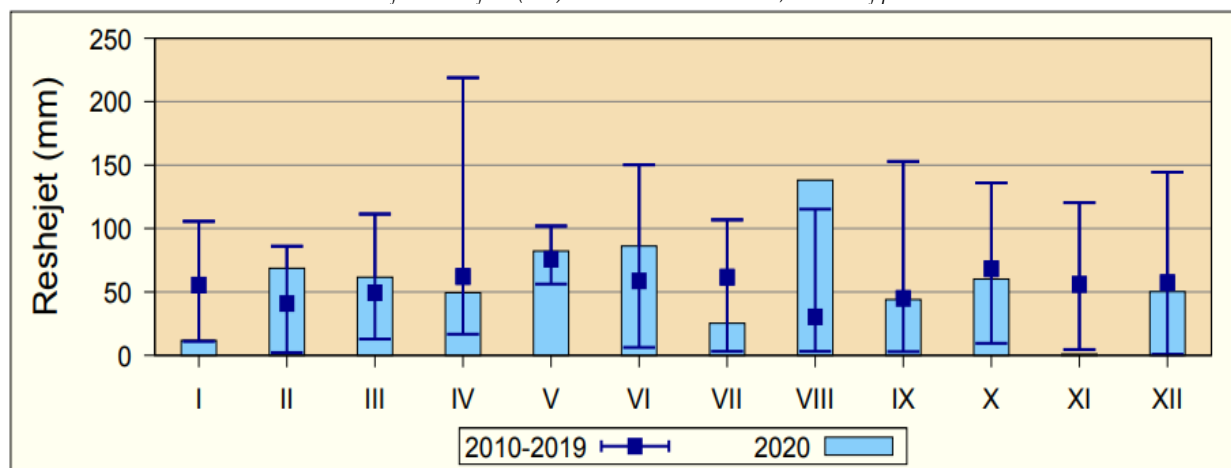

Bazuar në të dhënat statistikore mund të konkludohet se temperaturat mesatare mujore variojnë nga - 5.0 ° C në Janar në 24.0 ° C në Korrik.

3.3.2 Reshjet

Reshjet janë një nga elementët klimatikë të cilët përcaktojnë karakteristikat klimatike të një zone. Faktorët që ndikojnë në karakteristikat e reshjeve janë, vendndodhja, distance nga deti dhe orografia. Në tabelën me poshtë jepen reshjet për disa stacione meteorologjike.

Table 2. Sasia totale mujore e reshjeve (mm) në stacionin e Prishtinës, 2020 ndaj periudhës 2010–2019

Në Kosovë vërehen disa lloje reshjesh si shiu, bora dhe shiu i imët. Sasia e reshjeve rritet me rritjen e lartësisë nga niveli I detit si dhe në drejtimin Lindja-Perëndim. Sasia më e madhe e reshjeve bie gjatë muajve Janar, Shkurt, Mars dhe Tetor, ndërsa sasia më e vogël në muajt Qershor, Korrik dhe Gusht. Sasia më e lartë e reshjeve vjetore është regjistruar në muaj Prill.

Në bazë vjetore në Lipjan bien afërsisht 822 mm shi, pak më shumë bie në Pejë (907mm) dhe sasia më e ulët e reshjeve vërohet në Istog, 659 mm. Bora vërohet rregullisht në dimër, ndërsa kohëzgjatja e mbulesës me borë është relativisht e vetëm 16.4 ditë në Istog dhe rreth 22.5 ditë në Klinë. Fusha e Lipjan përjeton një numër të madh të ditëve me mjegull (48.4 ditë) veçanërisht gjatë vjeshtës.

3.3.3 Erërat

Frekuencën më të madhe vjetore në rajonin e Ferizajt dhe Shtimes e kanë era verilindore (NE) me 226 0/00 ndërsa më të voglën ato lindore (E) me gjithsej 36 0/00. Shpejtësia mesatare është më e madhja të era jug perëndimorë (SW) 4,0m/sec, sipas të dhënave të IHMK.

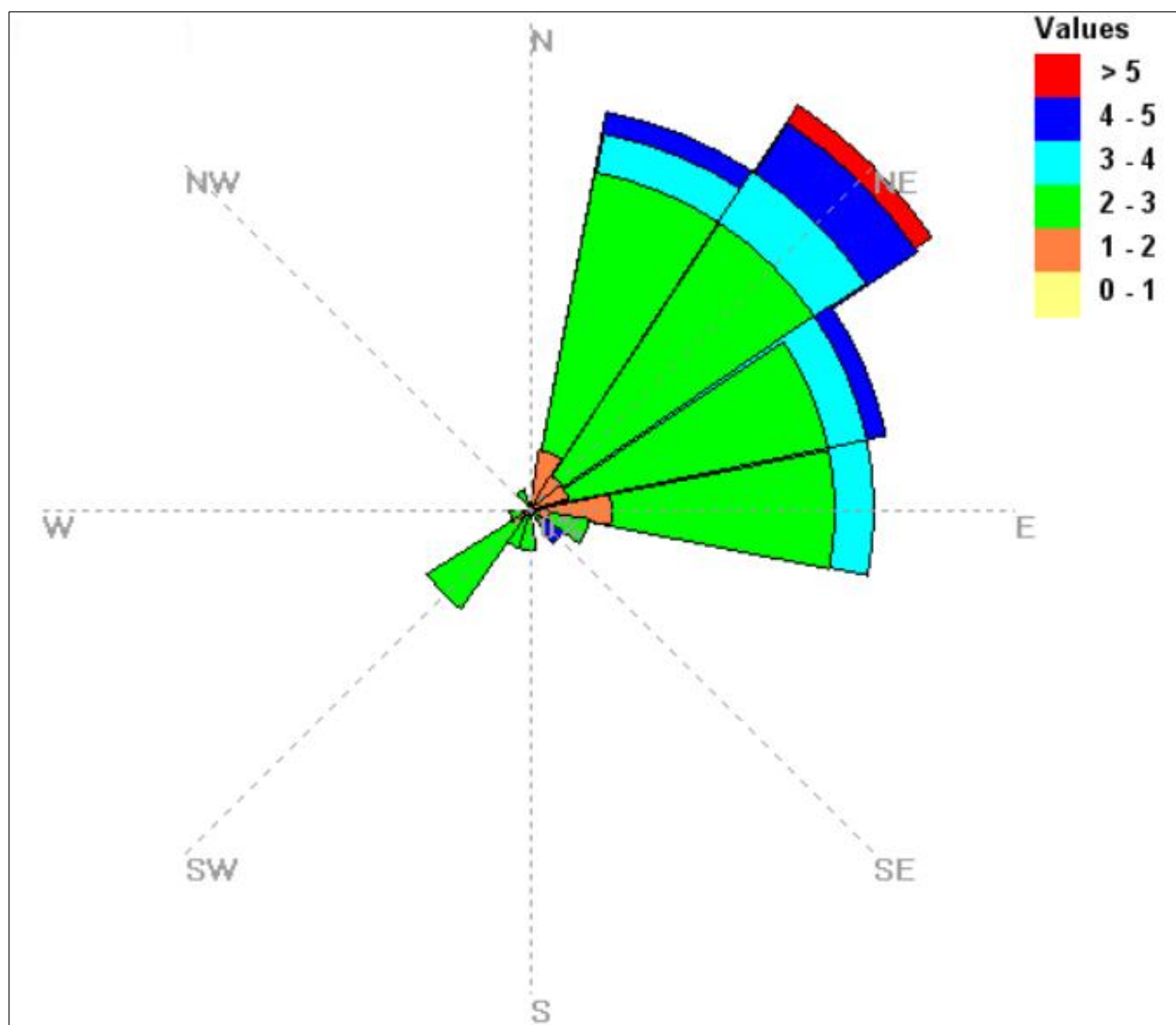

Figura 9. Trëndafili erës në komunën e Ferizajt si komunë fqinje e Lipjanit.

3.4 Flora dhe Fauna

Trashëgimia natyrore i referohet biodiversitetit duke përfshirë florën dhe faunën, ekosistemet dhe strukturat gjeologjike. Mbrojtja dhe shfrytëzimi i natyrës është i rregulluar sipas ligjit Nr. 03/L-233 për Mbrojtjen e Natyrës. Sipas këtij ligji, inventarizimin e të gjithë përbërësve të larmisë biologjike, gjeologjike e peizazheve - llojet, tipit të vendbanimeve, gjeolokaliteteve dhe të peizazheve paraqitjen hartografike të llojeve të kërcënuara, gjeolokaliteteve dhe tipat e vendbanimeve etj. bëhet nga ana e Institutit të Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës. Që nga themelimi i Institutit të Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës (IKMN) janë marrë nën mbrojtje ligjore shumë zona, monumente dhe vlera tjera të natyrës në mesin e të cilave janë edhe asetet e Trashëgimisë Natyrore të komunës së Lipjanit.

Ligatina e Hencit - Radevës - Zonë e Veçantë e Mbrojtur e Zogjve

Ligatina e Hencit - Radeves shtrihet në pjesën qendrore të fushës së Kosovës, në afërsi të Aeroportit Ndërkombëtar "Adem Jashari" në mes të fshatrave, Henc - komuna e Fushë Kosovës, Vrellë – komuna e

Lipjanit dhe Radevë - Komuna e Graçanicës në lartësi mbidetare rreth 545m dhe sipërfaqe të përgjithshme prej 109 ha 52 ari 35 m².

Figura 10. Ligatina e Hencit.

Kjo zonë është krijuar nga bashkimi i rrjedhave ujore të Magurës dhe Vrellës, të cilat janë degë e majtë e lumit Sitnica. Ligatina është krijuar në vitet e '60-ta, me qëllim të kultivimit të llojit të peshkut Krap (*Cyprinus carpio*). Ligatina e Hencit - Radevës duke pasqyruar se është i vetmi ekosistem i llojit të tillë në Kosovë edhe pse i formuar në mënyrë artificiale, karakterizohet me vlera të veçanta natyrore si: ornitologjike, ihtiologjike, hidrogeologjike, botanike, peizazhore etj. Në vitin 2013 është përgatitur arsyeshmërinë profesionale për shpalljen e Ligatinës së Hencit - Radevës zone e mbrojtur. Ndërsa Qeveria e Republikës së Kosovës në vitin 2014 ka nxjerr Vendim (Nr. 08/178, datë 18.03.2014) për shpalljen e Ligatinës së Hencit - Radevës Zonë e Veçantë e Mbrojtur e Zogjve.

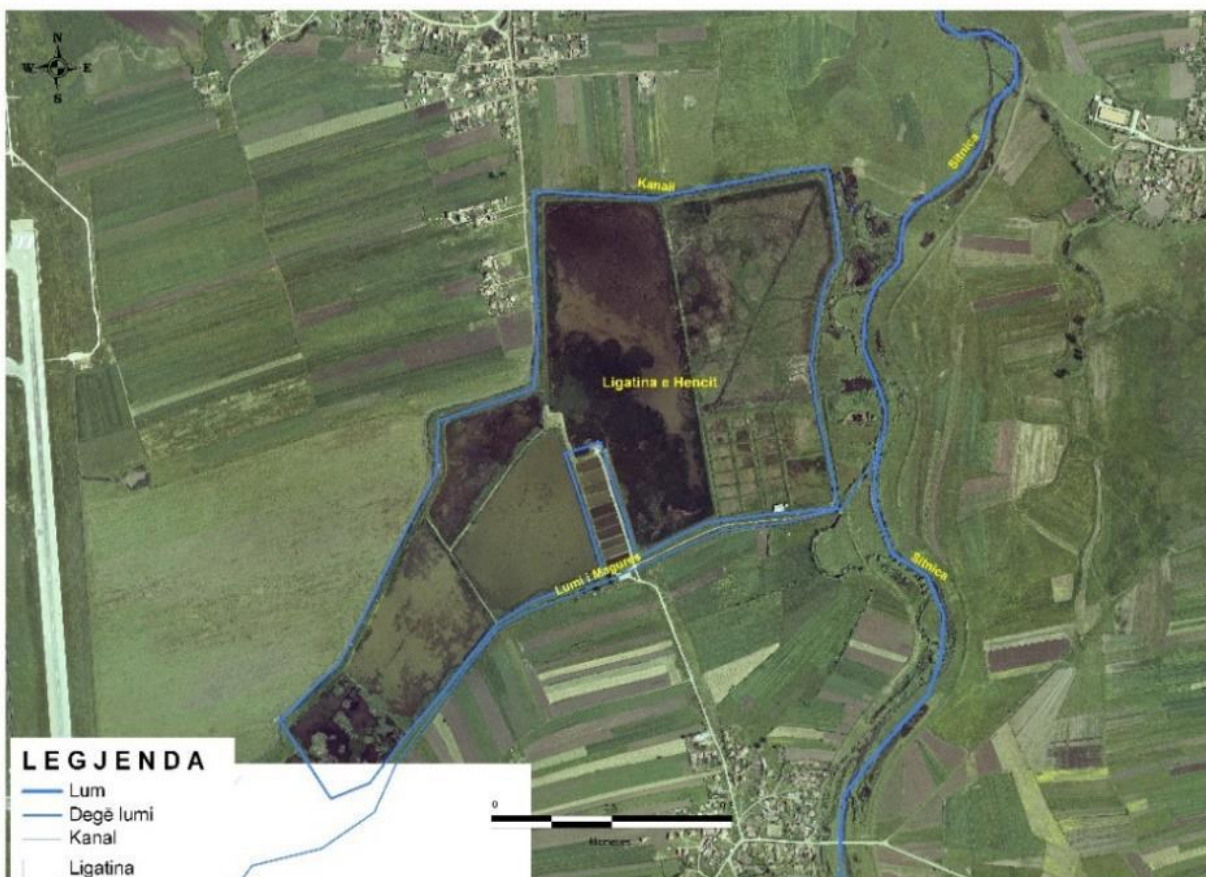

Figura 11. Harta e Ligatina e Hancit – Radevës.

Blinaja - Shtrihet në tri Komuna, atë të Lipjanit, Drenasit dhe Shtimës dhe ka një sipërfaqe prej 2795 ha. Llojet kryesore që kultivohen të faunës së egër në Blinajë janë: Kaprolli (*Capreolus capreolus*), Dreri i kuq (*Cervus elaphus*), Dreri i murrm (*Dama dama*), Derri i egër (*Sus scrofa*), Përveç këtyre llojeve në Blinajë janë prezentë edhe Vjedulla (*Meles meles*), Shqarthe i ahut (*Martes sp.*), Shqarthe i pishës evropiane (*Martes sp.*), Lepuri (*Lepus europeus*), Korbi (*Corvus corax*), Laraska (*Pica pica*), Shqiponja minj ngrënëse (*Buteo buteo*), Rosa e egër (*Anas querquedula*), Macja e egër (*Felis sylvestris*), Ketri (*Sciurus vulgaris*), etj.

Lokaliteti i boshtres- Habitati i llojit endemik Boshtre, një vlerë e shtuar e regjistrit të zonave të mbrojtura. **Ne vitin 2020 është be propozimi nga komuna e Lipjanit për shpallje si zone e mbrojtur. Me pas ne vitin (2021)** - Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës ka bërë evidentimin e vlerës së natyrës - vendbanimin e llojit endemik Forsythia europaea (Boshtre) që gjendet në kodrën e Goleshit, zonë kjo që përfshinë territorin e Komunës së Fushë Kosovës, Drenasit dhe Lipjanit.

Gjatë periudhës 2018 - 2021 numrit të përgjithshëm të zonave të mbrojtura u janë shtuar gjithsejtë 64 zona të reja (Gjakovë 10, Mitrovicë 12, Obiliq 4, Viti 7, Gjilan 13, Deçan 17 dhe **Lokaliteti i Boshtres në zonën e Goleshit i cili shtrihet ne territorin e komunave: Drenas, Fushë Kosovë dhe Lipjan).**

Grupi punues i përbërë nga përfaqësues të MMPHI-së, Universitetit të Prishtinës dhe nga komunat përkatëse ka hartuar arsyeshmërinë profesionale si dokument bazë për vënien nën mbrojtje të kësaj vlere natyrore. Kuvendet e këtyre komunave kanë nxjerrë vendimet mbi shpalljen e territoreve të tyre veç e

veç si zonë e mbrojtur Boshtra (*Forsythia europaea*). Sipërfaqja e tërësishme e kësaj zone është 123.54 ha (51.92 ha Fushë Kosovë, 38.42 ha, në Drenas dhe 33.2 ha në Lipjan). Të dhënat e prezantuara në arsyeshmërinë profesionale janë mbledhur nga arkiva e Institutit i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës por edhe gjatë ekspeditave hulumtuese në terren të realizuara nga ana e grupit punues dhe ekspertë e fushave përkatëse. *Forsythia europaea* (Boshtra) është bimë drurore - shkurre, endemike dhe relikte terciere e Kosovës dhe Shqipërisë. Ky lloj në Kosovë rritet në zona shkëmbore– serpentinore duke krijuar pyje të rralla ose shkurre. Ky lloj është vlerësuar në Librin e Kuq të florës vaskulare të Kosovës në kategorinë LC (më pak i rrezikuar) pasi që lloji për momentin nuk është i kërcënuar në atë masë sa që të futet në ndonjë kategori më të lartë. Habitatet ku rritet ky lloj janë të pasura edhe me lloje tjera endemike dhe relikte që kanë rëndësi shkencore.

Figura 12. *Forsythia europaea* (Boshtra) Vendbanimi i llojit endemik *Forsythia europaea*.

Lokacioni i zonës industriale ku do të ndërtohet ky impiant në fjalë, ka një distance në vije ajrore prej zonës së mbrojtur të Lokaliteti të Boshtrës mbi 5.5 km dhe nga Ligatina e Henecit ka një distance mbi 5 km dhe rrjedhimisht nuk paraqet ndonjë problem në kuptimin mjedisor.

3.5 Peizazhi

Peizazhi - paraqet një nga veçoritë e rëndësishme të cilat duhet trajtuar në kuadër të vlerësimit të ndikimeve në mjedis. Edhe pse si definicion, paraqet një tërësi të elementeve natyrore, me vlerë vizuale dhe relaksuese, që d.m.th. në kuptimin e ndotjes dhe emisioneve nuk paraqet efekte direkt në shëndet, megjithatë kjo duhet trajtuar dhe vlerësuar me kujdes.

Zona malore e komunës së Lipjan është e pasur me resurse pyjore, dhe e rrethon pothuajse gjithë komunën duke i shtuar pamjen piktoreskë dhe i jep mushkëri këtij qyteti. Zona malore është shpallur zonë me prioritet për mbrojtjen e natyrës, ri-pyllëzim, rekreacion dhe turizëm. Komuna është e kufizuar me dhënien e lejeve për ndërtim në këto zona. Një pjesë e madhe e zonës malore është e mbuluar me pyje. Malet luajnë një rol të rëndësishëm për florën dhe faunën në komunë, si dhe për klimën globale dhe ekonominë lokale. Druri këtu përdoret për ndërtim, artizanate tradicionale, përpunime industriale dhe ngrohje. Konsiderohet se pjesët e prera të maleve në vitet e fundit duhet ri-pyllëzuar. Për ti riparuar dëmet e shkaktuara, duhet të planifikohet pyllëzim i ri në zonën malore. Për ta siguruar një zhvillim të

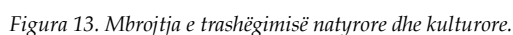
qëndrueshëm të pyjeve, prerjet që do të bëhen në të ardhmen duhet të ripyllëzohen me fidanë përkatëse për zonën.

Siç është përshkruar më lartë, lokacioni ku është planifikohet të ndërtohet impianti është një lokacion në perëndim të qytetit të Lipjanit, dhe nuk parashihet që do të sjellte ndonjë problem të madhe në kuptimin e peizazhit, pasi që është shpallur zone industriale e komunës së Lipjanit.

Si përfundim e këtyre argumenteve që u prezantuar, mund të themi që ky projekt nuk paraqet ndonjë kundërshtim, konflikt apo pa pranushmëri në kuptimin peizazhi.

3.6 Trashëgimisë Natyrore

Trashëgimisë Natyrore - Trashëgimia natyrore në këtë zonë janë të pranishme lokacionet e mbuluara me pyje dhe kullosa, të cilat japin një pamje shumë tërheqëse dhe shërbejnë si vende për strehimin e faunës. Te pjesa e gjendjes ekzistuese të komunës janë paraqitur mjaft të dhëna për veçorit natyrore dhe karakteristikat tjera natyrore. Me zgjerimin e disa vendbanimeve janë të njohura edhe disa përzierje veprimtarish komerciale, të industrisë së lehtë e rezidenciale. Zhvillime dhe ndërtimet edhe në disa zona sensitivitet mjedisor, gjeomorfologjik dhe gjeologjik. Zhvillimet dhe ndërtimet në këto zona janë potencialisht të kërcënuara. Një pjesë e mirë e habitateve janë po ashtu të kërcënuara për pasojë të ndryshimit të sipërfaqeve të gjelbërta. Ky ndryshim në përdorimin e tokës ilustron në disa nga shifrat që mundë të jenë në dispozicion edhe se të pakta, ku tregohet shfrytëzimi i tokës në vitet e më hershme dhe tani. Shumëfishimi i disa zonave ndërtimi ka ndodhur në kurriz të tokës bujqësore, të zhdukjes disa pyjeve me pemë me gjethe, dhe ka shkaktuar zvogëlimin e një terisë pasazhesh e gjelbërimi.

Trashëgimisë Kulturore – Monumentet më i rëndësishëm natyror në komunën e Lipjanit janë është shpella e Gadimes dhe Parku i Blinajës te cilat tashmë janë pikë joshëse e turizmit. Ajo që e bën shpellë më unike është mermeri i paraqitur natyror dhe pjesët horizontale të kristalit në tavanin e shpellës. Prej trashëgimis natyrore është uji termal në fshatin baincë, rezervati blinaja, bukurit e bukura të pasazheve shalë-kleqkë dhe vargmalet e zhegovcit. Në komunën e Lipjanit ekzistojnë vetëm disa monumente historike apo gërmadha historike. Pjesët më të vjetra historike datojnë që nga koha e Ilirëve shekulli 5 dhe 3 para erës sonë, duke pasuar më pastaj gërmadhat e romakëve nga shekulli 3 dhe 4. Monumentet më të vonshme datojnë nga koha e mesjetës. Ndërsa vetëm disa monumente historike datojnë nga koha otomane. Objektet historike me rëndësi të veçantë kulturore janë: Qytetza në fshatin Gadime e Epërme, Bicë, Kleqkë, Kisha e Noter Damit Lipjan Rrënojat e Manastirit Sllovi, Xhami e vjetër në Shalë dhe Shtëpia Muze e At Shtjefën Gjeçovit në Jnajevë.

Shpella e Mermertë në Gadime: Shpella para-historike e mermert në Gadimes u formua 80 milion vite më parë dhe paraqet fenomen karstik unik jo vetëm në Kosovë por edhe më gjerë. Është e zhvilluar në një thjerrëz të gëlqerorëve me moshë paleozoike të mermerizuar me dimensione të vogla hapësinore e ndërthurur në rreshtet permo-triasike. Fakti se kanalet, galeritë dhe boshllëqet e kësaj shpelle janë krijuar në mermer paleozoiku e bënë këtë shpellë unike dhe te rrallë në botë. Pasuria e shpellës, e cila e bën atë unike, është prania e aragonitëve, të cilat, si zbukurime shpellash, janë ngjarje të rralla. Kristalët e këtyre zbukurimeve në shpellë shfaqen në galerinë e Aragonitit e cila karakterizohet nga forma dhe drejtime të ndryshme të shpellës që e bëjnë shpellën veçanërisht interesante dhe tërheqëse.

Figura 14. Shpella e Mermertë në Gadime.

Blinaja, Territori i Blinajës shtrihet në pjesën qendrore të Kosovës, 15 km në perëndim të qytetit të Lipjanit. Sipërfaqja e Blinajës është 5500 ha dhe shtrihet në territorin e tri komunave: Lipjan, Shtime dhe Drenas. Lartësia mbidetare është prej 670 – 860 m. Prania e 33 liqeneve dhe 60 livadheve krijon peizazhe të bukura dhe të ndryshme të cilat e bëjnë Blinajën shumë atraktive dhe tërheqëse për studiues dhe vizitorë dhe njëherit ofron kushte të volitshme për ekzistencën e shumë llojeve bimore dhe shtazore.

Figura 15. Foto nga Blinaja.

3.8 Popullsia dhe shëndeti publik

Në raport me qendrat tjera komunale, Lipjani gjendet në vendin e shtatë sipas numrit të banorëve, në bazë të shënimeve nga viti 1981. Në raport me vendbanimet në kuadër të territorit të saj, Lipjani është qendër e komunës me karakter të qytetit. Sipas numrit të banorëve, Lipjani është vendbanimi më i madh, mandej radhiten Janjeva, Gadimja e Poshtme, Sllovia dhe Magura, kurse sipas sipërfaqes, radhitja është kështu: Sllovia, Gadimja e Epërme, Blinaja, Suhadolli, Zllakuqani, Banulla, Akllapi, Smallusha, Shala e kështu me radhë. Në komunën e Lipjanit jetojnë rreth 57,605 banorë. Në qytetin e Lipjanit jetojnë rreth 10,000 banorë, ndërsa pjesa tjetër jetojnë në zonat rurale (fshatra). Territori administrativ i komunës është i pozicionuar në jug të Prishtinës dhe mbulon sipërfaqen prej 338.47 km², ndërsa dendësia e popullsisë është 169.59 ban/km².

Ndërsa, distanca ne mese te shtëpive dhe lokacionit është mbi 500m (sipas google maps) dhe ne afërsi te lokacionit ku do te ndërtohet ky impiant nuk kemi ndonjë shtëpi.

Shëndeti - Ndikimet në shëndetin e publik për VNM, janë ato te cilat lindin si pasoje e bashkëveprimit me receptorët mjedisore (komponentë mjedisore te tilla si ajërti, uji apo toke nëpërmjet te cilëve ndotësit behën potencial nëpërmjet transportit në ujë dhe kontaktit me njerëzit). Kapaciteti mjedisor i komunës do të thotë, para se gjithash, ruajtja ne nivele të pranueshme e parametrave kryesore mjedisore. Dendësia e popullsisë në disa vendbanime, zhvillimi pa plan i tyre, ulja e hapësirave publike rekreative dhe sidomos te gjelbëria sjell pa dyshim uljen e cilësisë se jetës, përkeqësimin e parametrave mjedisore te pranuar si standarde, shpenzime te larta te shoqërisë për rregullimet e mëtejshme për njësi sipërfaqeje dhe shpenzime me te larta për mbrojtjen e shëndetit. Nga aktiviteti ky aktivitet ekonomik qe pritet te veproj ne ketë zone nuk pritet te ketë efekte ne shëndetin e njeriut. Organizimi i Kujdesit Parësor Shëndetësor në Lipjan bëhet në përputhshmëri të plotë me rregullativën ligjore të Ministrisë së Shëndetësisë sipas Konceptit të Mjekësie Familjare. Bartës kryesor i këtij koncepti është Mjeku Familjar dhe Institucionet e Kujdesit parësor Shëndetësor siç janë Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare (QKMF), Qendrat e Mjekësisë Familjarë (QMF) dhe Ambulanta e Mjekësisë Familjare (AMF).

4 PROCESIT TEKNOLOGJIK PËR PRODHIMIN E MOBILJEVE

4.1 Përshkrim i projektit dhe Objektit

Duke u bazuar në raportin e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM), projekti për ndërtimin e impiantit industrial të kompanisë ALLWOOD GROUP Sh.P.K., që përfshin fabrikën për përpunimin e drurit (P+0) dhe administratën (P+1), do të zhvillohet në lokacionin Qylagë, Komuna e Lipjanit. Ky lokacion ndodhet brenda kufirit ndërtimor të komunës dhe është i përshtatshëm për zhvillimin e aktiviteteve industriale.

Raporti vlerëson se ndikimi i këtij aktiviteti në mjedis është minimal, pasi projekti nuk përfshin ndërhyrje të konsiderueshme në tokën bujqësore, pyjore apo zonat e mbrojtura. Gjithashtu, distanca e objektit nga zonat e banimit redukton ndikimin e mundshëm në komunitetin lokal. Për më tepër, masat e planifikuara për menaxhimin e mbetjeve dhe uljen e ndikimeve në ajër, tokë dhe ujë sigurojnë që projekti të jetë i pranueshëm nga aspekti mjedisor.

Figura 16. Planimetria e parcelës zhvillimore kadastrale.

4.1.1 Përshkrimi i projektit (materialet që do të përdoren)

Projekti në fjalë përfshin projektimin dhe ndërtimin e impiantit industrial të kompanisë ALLWOOD GROUP Sh.P.K., që përfshin fabrikën për përpunimin e drurit (P+0), administratën (P+1) dhe strehën për kamionë (P+0). Sipërfaqja e objektit është e ndarë në nivele vertikale dhe horizontale, sipas shfrytëzimeve të përcaktuara në projektin kryesor arkitektonik.

Objekti ka destinim industrial, në përputhje të plotë me aktivitetet e zonës industriale të Qylagës, Komuna e Lipjanit. Gjithashtu, vlen të theksohet se objekti i projektuar është në harmoni me objektet përreth, me etazhitet të njëjtë, madhësi dhe destinim të përafërt, duke mos cenuar karakterin urban dhe kontinuitetin e zonës industriale.

Konstruksioni i objektit është sistem montues, i ndërtuar nga elemente betoni të parafabrikuara. Mbajtësit kryesorë janë shtyllat, ndërsa muret e jashtme kanë trashësi 20 cm, dhe muret ndarëse sipas nevojës kanë dimensione 12 cm. Shtyllat dhe elementet strukturore janë të dimensionuara sipas llogaritjeve statike për të siguruar qëndrueshmërinë e objektit.

Objekti i Fabrikes ka një sipërfaqe prej 2550 m² bruto, e organizuar e gjitha në perdhesë dhe është i ndarë sipas tabelës më poshtë.

Në kuadër të oborrit të fabrikës parashihen të ndërtohen edhe 2 objekte përcjellëse me etazhitet P+1 dhe P+0 të cilat do t'i shërbejnë fabrikes.

1.Objekti 1- **Administrata** me një sipërfaqe prej **808 m²** bruto, të organizuara si në vijim:

- Përdhesa – **404 m²**;
- Kati 1 – **404 m²**;

2.Objekti 2- **Streha e hapur për kamion** me një sipërfaqe prej **409m²** bruto

Gjithsej sipërfaqja bruto e objekteve përcjellëse është 1217m².

Brenda objektit 1 do të përfshihen këto veprimtari:

- **Administrata dhe menaxhimi:** Kujdesi për punonjësit, logjistika, inventari dhe të gjitha aktivitetet administrative që mbështesin funksionimin e përgjithshëm të fabrikës.
- **Hulumtim dhe zhvillim:** Krijimi i produkteve inovative dhe përdorimi i teknologjive të reja për të përmirësuar proceset dhe produktet.
- **Marketingu dhe shitjet:** Strategjitë e marketingut dhe shitjeve për të promovuar dhe shitur produktet e fabrikës në treg.

Administrata e objektit është organizuar në katin përdhese dhe katin 1, ngjitur ne pjesen ballore te fabrikes dhe ka këtë përmbajtje:

Ne Perdhese jane organizuar:

- Holli hyres me hapësirën për pritje prej 73m²
- Recepsioni me sipërfaqe prej 7.4 m²
- Garderoba me sipërfaqe prej 32 m²
- Kuzhina me sipërfaqe prej 21 m²
- Hapesira për ushqim me sipërfaqe prej 67.2 m²
- Tualetet me sipërfaqe prej 23.4 m²
- Zyra 1 me sipërfaqe prej 27.8 m² ▫ Zyra 2 me sipërfaqe prej 24 m²
- Zyra 3 me sipërfaqe prej 64.8 m²

Ne Katin 1 jane organizuar:

- Koridori me hapësirën për pritje prej 71.2m²
- Hapesira për ushqim me sipërfaqe prej 42.8 m²
- Kuzhina me sipërfaqe prej 21.3 m²
- Tualetet me sipërfaqe prej 23.4 m²
- Zyra e drejtorit me sipërfaqe prej 28.8 m²
- Salla e takimeve me sipërfaqe prej 32.5 m²
- Arkiva me sipërfaqe prej 24.9 m²
- Zyra 4 me sipërfaqe prej 27.8 m²
- Zyra 5 me sipërfaqe prej 24.9 m²
- Zyra 6 me sipërfaqe prej 25.8 m²
- Hapesire ekspozuese me sipërfaqe prej 53.1 m²

Objekti 2 perfshine keto veprimtari:

- **Streha për kamion**, si dhe servisimin e tyre.

Integrimi i paneleve solare

Gjithashtu në fabrikën e përpunimit të drurit kemi menduar përdorimin e paneleve solare që paraqet një hap përpara drejt një prodhimi të qëndrueshëm dhe të përshtatshëm me mjedisin. Kjo teknologji ndihmon në përdorimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, duke zvogëluar ndikimin e fabrikës në ambientin e saj. Panelat solare i kemi vendosur në kulmin e fabrikës dhe në kulmin e strehes për kamion për të kapur dritën diellore dhe për të prodhuar energji elektrike.

Ky sistem i integruar i paneleve solare sjell disa avantazhe. Energjia e prodhuar mund të përdoret për operacionet e fabrikës, duke reduktuar koston e energjisë dhe duke rritur qëndrueshmërinë. Gjithashtu, fabrika mund të kthehet në një prodhues i vetëm i energjisë elektrike në disa raste, duke kontribuar në komunitetin dhe shpërndarjen e energjisë në rrjet.

Në të njëjtën kohë, ky hibrid i teknologjisë së drurit dhe energjisë diellore ndihmon në ndërgjegjësimin mjedisor, duke përfshirë një model të qëndrueshëm të biznesit. Integrimi i paneleve solare është një hap drejt një industrie më të pastër dhe më të përgjegjshme ndaj mjedisit.

Figura 17. Pamja e Fabrikës në 3D

4.1.2 Rregullimi i sipërfaqeve të lira dhe atyre gjelbëruese

Në kuadër të rregullimit të jashtëm janë përpunuar të gjitha sipërfaqet e gjelbëruara dhe platoja e planifikuar në harmoni me destinimin e nivelit 0.00 dhe me arkitekturën e objektit.

Pllakëzimi i sipërfaqeve do të bëhet me elemente të kubzave të betonit. Këto sipërfaqe janë pasuruar me gjelbërim dekorativ.

4.1.3 Arkitektura & dizajni

Objekti industrial për përpunimin e drurit përveq organizimit të mirë dhe funksional, nga ana e jashtme ka edhe një pamje të mirë arkitektonike, kjo është arritur me anë të lëvizjeve në gabaritin e objektit e ajo është mundësuar për shkak të lëvizjes së gabariteve në nivelet e ndryshme me anë të këtyre thyerjeve dhe lëvizjeve në fasad është arritur edhe një efekt i mirë sipasojë e lojës së dritës dhe hijës në përgjithësi objekti ka një arkitekturë dinamike të arritur nga kombinimi i vëllimeve me forma të rregullta gjeometrike, ku këndi i drejtë është element që i ndërlidh të gjitha elementet e sistemit duke formuar një tërësi arkitektonike.

Projekti i objektit industrial – Fabrikë, është hartuar në bazë të parametrave dhe kriterëve urbane, me qëllim të zhvillimit të situatës urbane, zhvillimit të mekanizmave për vlerësimin e ndotjes mjedisore dhe masave të kontrollit ndaj ndotjes dhe përdorimit racional të tokës urbane për qëllim zhvillimin dhe zgjerimin e kapaciteteve biznesore dhe rritjen e zhvillimit ekonomik.

Përtej ndërtimit të një projekti në harmoni me legjislacionin dhe kërkesat urbanistike, synojmë krijimin e një ambienti të specializuar për prodhimin e produkteve të drurit e cila mund të jete si vlerë e shtuar për shoqërinë, duke ofruar mundësi shtesë por njëkohësisht duke krijuar vende pune dhe taksa për qytetin e Lipjanit. Ky projekt përfshinë fazën e planifikimit, ndërtimit dhe implementimit të teknologjive të nevojshme për përpunimin e drurit. Për të arritur sukses, është e rëndësishme të konsiderohen faktorë si lokalizimi i favorshëm, infrastruktura e nevojshme, si dhe përdorimi i teknologjive moderne për të optimizuar proceset e prodhimit. Gjithashtu, një përkushtim ndaj praktikave mjedisore dhe sigurisë në vendin e punës do të ndihmojë në krijimin e një fabrike të qëndrueshme dhe efikase.

4.1.4 Punët parapregaditore-Pregatitja e terrenit

Duhet të pastrohet terreni nga mbeturinat dhe të bëhet rrethimi me një rrethojë të perkohshme e cila do të shërbejë edhe për realizimin e punimeve dhe të bëjë ndarjen fizike nga banorët lokal. Pastaj punëkryesi është i obliguar të sjellë një kontenier në punishte dhe të krijojë kushte për punë për stafin teknik dhe organin mbikqyrës. Do të sigurohet uji i nevojshëm për realizimin e punimeve dhe po ashtu edhe energjia elektrike do të sigurohet nga punëkryesi. Punëkryesi do të ndërtojë edhe një toalet lë perkohshëm derisa të zgjatin punimet e pastaj në mënyrë higjienike t'a tërheqë dhe ta largojë nga punishtja.

4.1.5 Punët e dheut dhe të zhavorit

Së pari duhet të largohet humusi në një trashësi prej 30 cm, kjo pjesë e dheut duhet të dërgohet në deponi apo në ndonjë vend të autorizuar nga personat përgjegjës të komunës. Shtresimi i dheut brenda objektit do të bëhet sipas normave teknike në ndërtimtari dhe do të ngjeshet çdo 20 cm derisa të arrijë ngjeshmërinë $M_v=10$ Mpa.

Duhet të bëhet hapja e themeleve shiritore dhe të veçanta sipas dimensioneve në projektin kryesor. Pasi të bëhet largimi i dheut të themeleve do të bëhet ngjeshja e themelit dhe të amhet një ngjeshje me mjete adekuate deri në $M_v=40$ Mpa, njëherit duhet të bëhet largimi i dheut të tepërt të gërmuar.

Do të bëhet furnizimi me zhavor 10-32 mm për vendosjen e shtresës së zhavorit nën themele dhe shtresës së zhavorit nën tërë sipërfaqen e dyshemesë së objektit duke e ngjeshur me ngjeshës cilindrikë apo me pasje të tjera adekuate për ngjeshje. Nivelizimi i zhavorit do të bëhet në një precizitet

të lartë plus minus 2 cm. Kontrollen e saktësisë do t'a bëjë organi mbikqyrës me anë të instrumenteve matëse, kurse para betonimit do të kryhet edhe matja e ngjeshmënsë $M_v=40$ Mpa me pllakë rrethore.

4.1.6 Punet e armaturës

Pregatitja dhe montimi i armaturës sipas pozicioneve dhe detajeve të paraqitura në projekt për të gjitha pozicionet, trajet shiritore të themeleve, shif statikën sipas logarisë statike të paraparë në projekt, estrihu me rrjetë Q 131. Para se të vazhdohet me punët e betonimit duhet të informohet organi mbikqyrës dhe të vijë në vend punishte e të bëjë verifikimin e pozicioneve të armaturës dhe kontrollën e dimensioneve të saj. Pas aprovimit të organit mbikqyrës do të fitohet me fazat e tjera të punës. Armatura duhet të jetë 5400/500 dhe nuk duhet të përmbajë rrezatim radioaktive.

4.1.7 Punët e konstruksionit metalik

Konstruksioni metalik i njerës pjesë të objektit është mbulesa që është kapriate lineare-vijore e mbështetur në traje të betonit. Llogaritja statike do të përcillet në detaje si dhe do të bëhen të gjitha testet e saldimit para se konstruksioni të montohet dhe gjithashtu saldimi do të bëhet salduesit e kualifikuar dhe profesional.

4.1.8 Punët e betonit

Betonimi do të bëhet me beton të pregatitur nga betonjerka sipas projektit, duke u bazuar në specifikimin e markës së paraparë të betonit nga llogaria statike për të gjitha pozicionet 25-30 MB. Para vendosjes së betonit në vepër do të kontrollohet ulja e e tij me konus lë Abramsit. Së pari do të punohen themelet e pastaj do të vazhdohet me fazat e tjera.

Dimensionet e elementeve konstruktive të objektit janë sipas statikes me pllaka masive $d=18$ cm, trajet, streha e të tjera poashtu sipas detajeve në arkitekturë dhe llogarisë statike.

Për çdo pozicion do të pregatiten mostrat për shqyrtim të markës së betonit nën mbikëqyerjen e organit mbikëqyrës dhe të dërgohen në vend me lagështi të lartë 90% ku i plotëson kushtet e kërkuara me rregulloret në fuqi. Pas 28 ditësh, mostrat duhet të thyhen në prani të organit mbikqyrës dhe të vërtetohet marka e kërkuar e betonit. Në rast se nuk plotësohet marka e kërkuar atëherë duhet të shqyrtohet stabiliteti i objektit dhe i pjesëve konstruktive të tij. Trotuari duhet të bëhet nga betoni i armuar në trashësi 10 cm dhe duhet të jetë ndarë në fuga çdo 2m.

4.1.9 Punët e Muratimit

Muratimi do të bëhet me Blloqe të argjilës "giter" me vrime të cilat i plotësojnë kushtet teknike të ndërtimit dhe duhet të jenë blloqe mbushëse e jo mure mbajtëse për shkak se kemi objekt skeletor e jo mure mbajtëse me dim prej 25 x 20 x 20 cm sipas projektit ku muret e jashtme janë me trashësi prej 25 cm kune ato të brendëshmet janë me trashësi prej 20 cm dhe me liaq vazhdues 1:3 (çimento, gëlqere rërë) ose me aditivë të parapregatitura për krijim të llogit për muratim.

Në brendi të hapësirës së brendshme është paraprirë një ndarje me mure të blloqeve të argjilës me dim. 12cm. Në këtë pozicion hyn edhe skleria dhe materialet përcjellëse për muralim. Kune gabimi në gabarit të mureve nuk guxon të jetë më i madh se 1 cm e cila verifikohet nga organi mbikqyrës.

4.1.10 Pllaka e meskatit

Pllaka e meskatit do të punohet nga sitemet e pllakes masive me $d=18$ cm. Armimi kryhet sipas llogarisë statike.

4.1.11 Streha

Eshtë pjesë e kapriates lineare dhe mbeshjtjellës me material të njëjtë të fasadës. Pjesa grafike e përcakton daljen në pjesë të caktuara të projektit,

4.1.12 Punët e Suvatimit

Suvatimi i brendshëm do të bëhet me tri shtresa + pregatitja finale për ngjyrë. Ngjyrosja e mureve të brendshme me ngjyrë sipas projektit.

Për suvalim do të përdoren materialet e parapregatitura lë llojit "Renofiks" me patinim.

4.1.13 Punët e fasadës

Fasada do të punohet nga materialet e termoizolimit stiropor d=10cm N4 e cila do të vendoset me anë të tiplave pesë copëshe në një metër katror dhe pastaj të vendoset ngjitësi adekuat që i qëndron lageshtisë, e para se të vendoset të prezentohet atesti tek organi mbikqyrës dhe pas aprovimit të fillohet me punë. Pastaj pas ngjitësit duhet të vendoset rrjeta rabc e mbi të përseri ngjitës adekuat i cili duhet të jetë absolutisht i rrafshët dhe mbi të të shkohet me anë të Abribit 2mm nga prodhimet europiane. Pastaj duhet të kemi parasysh që realizimi i fasadës do të bëhet në formën e tillë që ngjyra duhet të jetë mbi abrib pasi të teret dhe të arrijë një fortësi të nevojshme (me të gjitha elementet siç janë jetet këndoret, etj).

Ngjyra do të përcaktohet nga organi mbikqyrës.

4.1.14 Estrihu

Estrihu do të jetë me një trashësi prej 5 cm dhe do të jetë i përpunuar mirë pasi mbi të do të punohet finalizimi i dyshemesë. Estrihu do të realizohet nga betoni i markës MB-15.

4.1.15 Dyshemeja

Dyshemeja do të punohet nga materialet e parapara në projekt. Për dyshemet e koridoreve do të përdoret pllaka të granitit artificial 8 mm mbi shtresën e estrihut prej 5cm. Ngjyrën e pllakave e përcakton organi mbikqyrës.

Dyshemeja e banjove do të punohet nga pllakat e qeramikës 8mm me dimensione 33x33 cm kurse ngjyra përcaktohet nga organi mbikqyrës. Pas përfundimit të vendosjes së pllakave do të bëhet plotësimi i fugave dhe ngjyrën e përcakton organi mbikqyrës.

Dyshemeja e ambienteve të zyrave do të punohet nga parketi 22mm bung i klasës së parë. ngjyra përcaktohet nga organi mbikqyrës. Pasi të përfundohet vendosja e parketit, do të vendosien llajset në skaje.

4.1.16 Muret e banjove

Përpunimi i mureve të banjove do të jetë nga qeramikat e klasit të parë dhe do të jenë me trashësinë e kërkuar dmin 7mm me dimensione të paracaktuar ndërsa ngjyrën do e përcaktojë organi mbikqyrës. Fugat do të mbushen nga materiall adekuatë i kërkuar.

4.1.17 Lyerja

Ngjyra e brendshme do të jetë e butë nga polikolori difuzv kurse nuancën e ngjyrave e përcakton organi mbikqyrës. Fasada e jashtme do të jetë Fasadë Ventiluese.

4.1.18 Punët e Kulmit

Ekzekutohet nga materiali llamarinë sandwich me 1=12cm me TR 5cm. Paneli do të jetë sandwich llamarinë nga të dy anët llamarinë, si dhe do të jetë i mbushur me lesh guri të presuar në mes.

Pjesa e kulmit të rrafshët do të punohet me hidroizolim te kualitetit të lartë sipas detajeve të dhëna në projekt si dhe duhet që shtresa perfundimtare të perpunohet me qeramikë të durueshme ndaj lagështive dhe ngricave. Në pjesën e sipërme do të vendosen panelet solare që do të sigurojnë afër 75% të furnizimit me rrymë elektrike të nevojë të fabrikës.

4.1.19 Ulluqet

Ulluqet horizontale dhe vertikale do të vendosen sipas projektit nga llamarina e zinkuar dhe plastifikuar sipas projektit. Ulluqet horizontale do të jenë sipas detajit me gjerësi të zhvilluar afërsisht një meter, kurse shkarkuesit vertikal 12x10 cm. Janë disa dalje të ulluqeve ku do të bëhet shkarkimi i ujit në kanalizim.

4.1.20 Punët e Hidroizolimit

Hidroizolimi do të behet mbi pllakën e dyshemesë së bodrumit me një lyerje nga Bituliti i ftohtë dhe vendosja e shtreses hidroizoluese "kondor 4 mm" ngjitje me temperaturë.

Hidroizolimi do të vendoset në tërë sipërfaqen e dyshemesë.

Mbrojtja e Hidroizolimit do të bëhet me shtresën mbrojtëse -estrih nga ana e brendshme dhe stirodur dhe folje mbrojtëse nga ana e jashtme.

4.1.21 Dyert dhe Dritaret

Dyert dhe dritaret do të vendosen sipas projektit. Lloji dhe kualiteti i tyre janë të parapara në projekt. Dyert do të jenë me hapje palosje lartë me mekanizma automatik.

Dritaret do të punohen nga materialet Alumin me urë termike 80mm nga prodhuesit Alumila, Elvial ose Schuko, kursa dyert e kthinave do të jenë nga druri. Të gjitha detajet dhe hapjet në konsultim me organin mbikqyrës, paraprakisht për materialet do të konsultohet organi mbikqyrës dhe të prezentohen tri mostrat e parapara nga punëkryesi.

Dera e kaldatorës do të jetë nga metali dhe do të ketë një hapje për ajrosje.

4.1.22 Ujësjellësi dhe kanalizimi

Projekti kryesor për furnizim me ujë të pijës dhe largimin e ujërave të zeza dhe atyre të bardha, parasheh që të kryhet sipas zgjidhjes arkitektonike të dhënë dhe sipas normave në fuqi për projektim, për fazën e ujësjellësit dhe kanalizimit.

1. Rrjeta e ujit është projektuar sipas llogaritjeve hidraulike për nyje sanitare me ujë të bollshëm dhe presion të mjaftueshëm për objektin. Projekti do të përmban rrjetin e jashtëm që është prej kycjes në rrjetin publik poashtu edhe në bunar e deri tek' ormani shpërndarës, rrjetin e brendshëm që përfshinë komplet rrjetën e brendshme nga ormani shpërndarës deri te pikat e shfrytëzimit.

- Furnizimi i objektit me ujë është paraparë të bëhet nga rrjeti i ujësjellësit dhe nga bunari, për ujë të pijes dhe nevojave sanitare. Rrjeti i brendshëm është nga sistemi italian GIACOMINI por mund të vendosen edhe sisteme të tjera pasi që nuk kemi të bëjmë me pajisje të shumta sanitare dhe kërkesa të mëdha për ujë.

- Gypat në tokë të vendosen mbi shtresë të rërës në trashësi prej 7-12cm dhe mbështjellën me "Plamaflex".
- Gypat e ujit të ftohtë në mur mbështjellën me shirita izolues.
- Ventilet me kapak të ponikluar ose me rotë vendosën në gypat e ujit të ftohtë sipas skemës së ujësjellësit.

2. Rrjeti i Kanalizimit është projektuar në bazë të llogaritjeve hidraulike për largimin e ujërave te zeza, projekti do të përmbajë jetën e jashtme të kanalizimit që përbëhet nga kyaja në kanalizimin publike e deri tek gropa septike kryesore. Rrjeti i brendshëm i ujërave të zeza përbëhet nga jeti i brendshëm dhe nga gropa septike kryesore e deri tek pikat shfrytëzuese dhe ujërat e ndotura (nëse për çfarëdo arsye nuk ka qasje në kanalizimin e qytetit, atëherë duhet të parashihet gropa septike sipas normave.

3. Rrjeti i brendshëm: Do të punohet nga gypat e PP POLUPROPILENIT dhe ramja do të jetë 2% në drejtim të derdhjes në pusetën kontrolluse. Materiali për shfrytëzim do të jetë 125 mm, 100mm, 75mm dhe 50 mm.

4. Rrjeti i kanalizimit të ujërave të bardha: Eshtë projektuar si kombinim i drenazhimit dhe largimit të ujërave atmosferike sipas llogaritjeve hidraulike. Ky rrjet do të absorbojë edhe mjedhjet nga pullazi ku në fund do të shkarkohen në pusetat kryesore. Rrjeti do të jetë nga materialet speciale për arenazha, tubat do të jenë të brinjëzuar me diametër od-125 HDPE me rreze >1%.

5. Rrjeti i Kanalizimit të jashtëm: Tubacionet nga materiall HDPE me diametër d-125mm për shkarkimet e banjave dhe tuba Ø125 për largimin e ujërave të ndotura nga pjesa e sipërme e lavamanave ku do të bashkohen në pusetën kontrolluese.

4.1.23 Punët e infrastrukturës së jashtme

Në këtë pozicion hyjnë të gjitha punët e jashtme të ndërtesës duke kalkuluar parkingjet, rrugët deri të depo e materialeve, asfalti, kubëzat, skajoret, etj, Gjithashtu, të gjitha furnizimet dhe shpërndarjet e instalimeve: ujësjellës, kanalizim dhe elektrikë. Të gjitha këto janë të trajtuara edhe në pjesën grafike të projektit.

4.1.24 Punët e rrethojës

Parcela parashihet të rrethohet me garah të përhershëm mbrojtës në të gjitha anët e parcelës, ndërsa tek hyrja duhet të jetë porta hyrëse me kontroll të hyrjes dhe një portë tjetër kontrolluese për hyrje/dalje të automjeteve transportuese.

Pas përfundimit të punimeve në objekt, do të demolohet rrethoja e përkoshme, të bëhet pastrimi i terrenit dhe pastaj të punohet rrethoja e re e cila do të punohet sipas projektit.

Vërejtje :

Para fillimit të ekzekutimit të punimeve, punëkryesi do të njoftohet me terrenin (shikim terreni), për zbatimin e projektit bashkë me zyrtarët komunal.

Projekti i elektrikës është i bërë në bazë të projektit të ndërtimit dhe arkitekturës për këtë llojë objekti. Shpërndarja e kuadrove shpërndarës nëpër pozicionet adekuate në objekt:

- Shpërndarjen e ngarkesave nëpër objekt
- Instalimet e lidhjeve telefonike dhe televizive
- Instalimi i rrufepritësit
- Instalimi i sistemit të alarmit

Nga kuadri kryesor hyrës furnizohet omani shpërndarës kryesor OSH-K me kabël të tipit NYMJ5x26mm² i vendosur në gypin e brinëzuar "Fi" 23 të shtrirë nën llaq. Ormani shpërndarës kryesor OSH-K është prej llamarinës e dekapiruar me trashësi 2mm dhe i mbrojtur nga korozioni me ngjyrë antikoroduese dhe mbrojtje mekanike IP 54. Ormani duhet të jetë i gatshëm për vendosje në murë dhe do të ketë dimensione të tilla që të përfshijë të gjitha elementet nga skema njëpolare. Dyert e ormanit do të kenë bravën dhe çelsin, kurse në anën e brendshme të derës do të vendoset skema njëpolare e instalimit elektrik. Lidhjet brenda në orman ndërmjet elementeve të ndryshme elektrike do të realizohen me përçues fleksibil P/F me seksion adekuat

- OSHS realizohet me mbrojtje diferenciale më shumë FID -0.03A dhe siguresave njëpolare automatike.
- Shpërndarja e ngarkesave elektrike të objektit realizohet me kablllo të tipit NYM-J me seksione përkatëse konform ngarkesës. Çdo kabëll furnizues sigurohet në fillim me siguresa përkatëse konform seksionit dhe gjatësisë së kabllit.
- Prizat monofaze furnizohen me kabl NYM-J 3x2.5mm² Prizat trefazore furnizohen me kablllo NYM-J5x2.5mm².
- Ndriqimi realizohet me kabell NYM-J3x1.5mm² dhe përfundon në llampat fluroshente 4x18W.

Kuadri kryesor nyrës KKH, shpërndarësi kryesor SHIK dhe shpërndarësi sekondar do të realizohen në bazë të skemave, njëpolare të dhëna për secilin shpërndarës.

Mbrojtja nga tensioni i rrezikshëm i prekjes është zgjedhë me sistemin e tokzimit mbrojtës prandaj duhet të realizohet përmes mbrojtjes diferenciale më shumë FID-45A dhe FID 25A të tipit ETI, me rymë të gabimit 3mA. Mbrojtja e qarqeve elektrike bëhet përmes siguresave automatike të prodhimit SIlloven "ETI" në bazë të skemës njëpolare të cilat vendosen në ormanin kryesor shpërndarës OSH-K të cilat janë të tipit "L" me mbrojtje elektromagnetike dhe termike, dhe çkyçjen e qarkut elektrik e bëjnë në momentin kur myma e çkyçjes është 3.5-5 herë më e madhe se rryma nominale e siguresës (I_{no}), pra $i_{\text{çk}} = (3.5-5) I_{no}$.

Tokëzimi do të bëhet përmes gypave të zinguar "fi" 50mm me gjatësi 1-3m, kurse lidhja ndërmjet veti do të kryhet me anë të shiritit të zinguar FeZn 25x4mm dhe do të vazhdohet deri te kasete e nyjes matëse të tokëzimit, kurse prej kasetës së nyjes matëse, deri te kuadri kryesor hyrës KKH me përçues fleksibil HO7 1X10mm². Sondat do të vendosen në tokë në formë të trekëndëshit me gjatësinë e krahëve 1=6m.

4.1.25 Instalimi i linjës kablllore

Në objekt parashihet që të instalohet priza e internetit dhe televizionit. Instalimi i internetit do të realizohet përmes përçuesit të tipit Ti 20- 2X0.8 me gypa të PVC nën llaq dhe priza RJ45.

- Instalimi i TV do të realizohet përmes kabllit koaksial KEL 75/4/068 të vendosur në gypa të PVC nën llaq.
- Instalimi do të ekzekutohet sipas dokumentacionit të prezentuar dhe dispozitave ligjore për instalime elektrike.

Materiali i përmendur në përgjithësi do të jetë kualitativ dhe do t'i përgjigjet normave ligjore.

Të gjitha përquesit janë prej bakrit sipas projektit. Përçuesat vendosen horizontalisht dhe vertikalisht e kursesi pjerrtë. Ndarja e përçuesve dhe vazhdimi mund të bëhen vetëm në kutija shpërndarëse të dimensioneve përkatëse.

Të gjithë ndërprerësat duhet të vendosen në lartësi 1.20m prej dyshemesë. Prizat "shuko" do të vendosen në lartësi 0.4m prej dyshemesë.

Për çdo çark të mymës në ormanin shpërndarës kryesor OSH-K do të vendoset mbishkrimi adekuat.

Nga ana e brendshme e kapakut të ormanit OSH-K do të vendoset skema njëpolare.

Ekzekutuesi i instalimeve elektrike do të sigurojë garancionin me shkrim për instalimim që do të kryhet dhe materialin e përdorur, për afatet e parapara sipas kontratës prej ditës së pranimit teknik

4.1.26 Rrufepriti

Rrufepriti realizohet duke filluar nga themelet, ku në mes të armaturave të themeleve në zonën e poshtme vendoset shiriti i zinguar FeIn 25X4mm dhe saldichet në çdo 0.40m nëpër U zingia. Përmes lidhjeve kryq, në katër shtyllat e skajshme të objektit vazhdohet me shirit të zinguar FeZn 25X4mm deri te kutitë për matje (lidhjet matëse të cilat vendosen në të katër shtyllat e skajshme të objektit dhe nëpër armaturën e shtyllave vazhdimisht vendoset në mes të armaturave të shtyllave) bartet deri te pllaka përfundimtare nga e cila nxjerret shiriti i zinguar dhe bartet nëpër pikat e skajshme dhe pikat më të larta të kulmit me shirit të zinguar FeZn 20X3mm ku në ç'do 1m vendosen mbajtësit e shiritit.

4.1.27 Ndërtimi i objektit

Projektimi dhe zhvillimi i një objekti modern dhe efikas është kyç për krijimin e një mjedisi të favorshëm për aktivitetet tona të prodhimit. Masat dhe veprimet kryesore në këtë fazë përfshijnë:

- **Përsosmëri arkitekturore:** Projektimi është bërë në atë formë që të bëhet optimizimi i hapësirës duke pas në konsideratë efikasitetin e energjisë dhe funksionalitetin.
- **Materiale cilësore:** Përdorimi i materialeve me cilësi të lartë dhe të qëndrueshme për ndërtim për të siguruar jetëgjatësinë e ambienteve tona.
- **Siguria:** Sigurimi që ndërtimi do të bëhet sipas standardeve të ndërtimit, standardeve të sigurisë dhe respektimit të rregulloreve mjedisore.

4.1.28 Teknologjia

Integrimi i teknologjisë së fundit në proceset tona të prodhimit është një shtytës kryesor i Inovacionit dhe produktivitetit.

Masat në këtë fushë përfshijnë:

- **Automatizimin:** Zbatimi i automatizimit aty ku është e mundur për të mitur efikasitetin e prodhimit, për të zvogëluar kostot dhe për të minimizuar gabimet.

- **Integrimin Dixhital:** Përdorimi i mjeteve dixhitale për monitorimin e procesit, analizën e të dhënave dhe menaxhimin e slokut për të thjeshtuar operacionet.

4.2 Përshkrimi i procesit teknologjik

Procesi i punës në prodhimin e mobilëve përfshin disa hapa të rëndësishëm. Këto hapa janë si vijon:

1. **Planifikimi dhe Dizajni:** Fillimisht, një ekip i dizajnesve dhe inxhinierëve krijon konceptin dhe planifikon dizajnin e mobilëve të reja në përputhje me nevojat dhe preferencat e klientëve.
2. **Zgjedhja e Materialeve:** Pas planifikimit, materialet e nevojshme për të prodhuar mobilet përzgjidhen me kujdes për të siguruar cilësinë dhe qëndrueshmërinë e tyre.
3. **Prodhimi:** Pas përzgjedhjes së materialeve, fillon procesi i prodhimit të mobilëve duke përfshirë:

Prerja (Sharra)- Kjo është faza fillestare e prodhimit të drurit. Sharra, që janë pjesët e mëdha të drurit, të cilat përpunojnë dhe shndërrojnë drurin në forma dhe madhësi të ndryshme. Kjo përfshin të prerjen e drurit në pjesë më të vogla me dimensione dhe forma të ndryshme për përdorimin në pjesët e ndryshme të prodhimeve.

Figura 18.Sharra për prerjen e drurit

Proceset e teknologjisë së sharrës dhe prerjes së drurit janë të ndryshme në varësi të teknikave të përdorura dhe aplikacioneve specifike industriale, por të dyja janë kritike për krijimin e produkteve të drurit cilësor.

ABS (Acrylonitrile Butadiene Styrene)- është një material polimerik që shpesh përdoret për të prodhuar pajisje dhe produkte të ndryshme, përfshirë mobilet, pajisje elektronike, lodra, dhe shumë të tjera. Një nga teknikat më të përdorura për të lidhur pjesët e ABS në prodhimin industrial është ngjitja e ngjitësit. Kjo është një mënyrë e bashkimit të pjesëve të ABS duke përdorur një substancë ngjitëse të specializuar. Këtu janë disa hollësi rreth procesit të ngjitjes së ngjitësit për ABS:

Figura 19. Makineria ABS për ngjitjen e ngjitësit

Përgatitja e Sipërfaqes: Për një lidhje të mirë të pjesëve të ABS, sipërfaqet duhet të përgatiten mirë. Kjo përfshin pastrimin dhe shpëlarjen e pjesëve për të hequr mbetjet e ndotura që mund të ndikojnë në cilësinë e ngjitjes. Pastaj, sipërfaqja mund të përpunohet me abraziv për të krijuar një strukturë të groposur që lejon ngjitësin të përhapet më mirë. **Zgjedhja e Ngjitësit:** Ka ngjitës të specializuar që janë të dizajnuar për të punuar mirë me ABS-in. Këta ngjitës zakonisht janë në formë të lëngjeve ose të pastës dhe përbëhen nga materiale të cilësisë së lartë që lidhin mirë me ABS-in dhe krijojnë një lidhje të fortë.

Aplikimi i Ngjitësit: Pas përgatitjes së sipërfaqes dhe zgjedhjes së ngjitësit, ngjitësi aplikohet në pjesët e ABS që duhet të lidhen. Kjo mund të bëhet përmes shpricës, shpërndarjes me penë, ose aplikimit manual me pajisje të specializuara. Është e rëndësishme që ngjitësi të aplikohet në mënyrë të barabartë dhe të përqendrohet në zonën e lidhjes.

Presimi dhe Ngrohja: Pasi ngjitësi është aplikuar, pjesët e ABS janë të mbledhura së bashku dhe të mbajtura së bashku me presim derisa lidhja të shkrihet. Pastaj, pjesët mund të ngrohen për të aktivizuar procesin e ngjitjes. Kjo ndihmon në shkëmbimin e molekulave midis sipërfaqeve dhe krijimin e një lidhje të fortë.

Ftohja dhe Testimi: Pas ngrohjes dhe shkrirjes së ngjitësit, pjesët janë të lënë të ftohen për të konsoliduar lidhjen. Pas ftohjes, pjesët mund të testohen për të siguruar se lidhja është e fortë dhe e qëndrueshme.

Këto janë disa hapa themelorë për ngjitjen e ngjitësit në pjesët e ABS. Procesi mund të ndryshojë në varësi të aplikacionit specifik dhe teknikave të përdorura nga prodhuesi. Është gjithashtu e rëndësishme të kuptohet se cilësia e përgatitjes së sipërfaqes dhe zgjedhja e ngjitësit kanë një ndikim të madh në cilësinë dhe qëndrueshmërinë e lidhjes së pjesëve të ABS.

- **CNC (Computer Numerical Control)**

Makineritë CNC përdorin programim të kompjuterizuar për të drejtuar lëvizjet e saktë të mjetit të përpunimit, si p.sh., frezimi, gërshetimi, ose prerja e pjesëve të mobileve. Përmes programit kompjuterik, prodhuesit mund të specifikojnë përpunime të saktë dhe detajuar për të krijuar pjesë të komplekse dhe të cilësisë së lartë me kosto relativisht të ulët.

Figura 20. Makineria CNC

Në kontekstin e prodhimit të mobileve, makineritë CNC përdoren për të prodhuar pjesë të ndryshme të mobilëve, si pllakat e drurit, strukturat metalike, ose pjesët e tjera të përpunuara që përdoren për të montuar mobilet. Kjo teknologji ofron precizion të lartë dhe efikasitet në prodhimin e serive të mëdha të pjesëve të mobilëve

Gërryerja- Procesi i gërryerjes është një hap kritik në prodhimin e mobilëve, duke përfshirë përpunimin e sipërfaqeve të drurit për të siguruar një pamje tërheqëse dhe një shtresë të qëndrueshme mbrojtëse.

Figura 21. Procesi i gërryerjes

Këtu janë disa hapa kryesorë të procesit të gërryerjes tek mobilet:

Përgatitja e Drurit: Para se të fillojë procesi i gërryerjes, druri duhet të përgatitet mirë. Kjo përfshin prerjen e drurit në dimensione të nevojshme dhe prerjen e pllakave ose pjatave të tjera në përputhje me dizajnin e përfunduar të mobilëve.

Aplikimi i Lëngut të Gërryerjes: Pasi pjesët e drurit janë të përgatitura, lëngu i gërryerjes aplikohet në sipërfaqet e drurit. Kjo përfshin aplikimin e një shtrese të lëngut të gërryerjes me një burim, siç është një gërshetues ose një shpërndarës.

Ngrohja dhe Presimi: Pasi lëngu i gërryerjes është aplikuar, sipërfaqet e drurit janë të ngrohura për të lejuar përdorimin e tij thellësisht në fibra të drurit. Pas ngrohjes, pjesët janë të presura së bashku për të siguruar një lidhje të fortë midis lëngut të gërryerjes dhe drurit. **Përpunimi Shtesë (Opsionale):** Pas procesit të gërryerjes bazë, pjesët e mobilëve mund të nënshtrohen përpunimeve shtesë për të përmirësuar pamjen e tyre ose për të shtuar karakteristika të veçanta. Kjo mund të përfshijë pikturën, lakimin, aplikimin e materialeve të tjera dekorative, ose përdorimin e teknikave të tjera për të krijuar efekte të veçanta.

Lyrja dhe Tharja- Procesi i lyerjes, i njohur gjithashtu si pikturimi ose ngjyrosja, është një hap kritik në prodhimin e mobilëve. Ky proces jep një pamje estetike të përfunduar dhe ndikon në aspektin e përfunduar të mobilëve. Këtu janë disa hapa të procesit të lyerjes së mobilëve:

Përgatitja e sipërfaqes: Para se të fillojë procesi i lyerjes, sipërfaqja e mobilëve duhet të përgatitet mirë. Kjo përfshin pastrimin e sipërfaqes për të hequr pluhurin, grimcat, dhe substancat tjera të ndotura. Në disa raste, sipërfaqja mund të jetë e rërësuar ose e shkrihet për të krijuar një bazë të fortë për ngjyrën.

Aplikimi i Primerit: Primeri, një shtresë bazë e ngjyrës, aplikohet mbi sipërfaqen e mobilëve për të përmirësuar adezionin e ngjyrës dhe për të krijuar një bazë tërheqëse për ngjyrën e mëtejshme.

Ngjyrosja: Pas aplikimit të primerit dhe pasi ky i fundit ka tharë, ngjyra e zgjedhur aplikohet mbi sipërfaqen e mobilëve. Kjo mund të bëhet përmes shpircës, shpërndarjes me penë, ose aplikimit manual me furçë, varësisht nga preferencat dhe procesi i prodhimit. **Aplikimi i Shtresave Të**

Mëtejshme: Në disa raste, është e nevojshme aplikimi i shtresave të mëtejshme për të arritur një ngjyrë tërheqëse dhe për të mbrojtur sipërfaqen. Kjo mund të përfshijë aplikimin e shtresave të qëndrueshme të lakimit ose gërshetimit për të siguruar një mbrojtje të shtuar dhe një pamje më të shkëlqyer.

Figura 22. Makineria e Lyrjes dhe Tharjes

Pas aplikimit të të gjitha shtresave të ngjyrës dhe shtresave të mëtejshme, mobilet duhet të thahen plotësisht përpara se të kontrollohen për cilësi dhe integritet. Kontrolli i cilësisë përfshin vëzhgimin e ngjyrës, përsëritjen e nevojshme të hapat nëse ka nevojë, dhe sigurimin që mobilet të jenë gati për paketim dhe transport.

Montimi dhe Paketimi- Montimi dhe paketimi i mobilëve janë dy hapa kritikë në procesin e prodhimit dhe distribuimit të produkteve. Këto hapa sigurojnë që produktet të jenë të mbledhura saktësisht dhe të përpakëtuara në mënyrë të sigurt për transport dhe shpërndarje.

Këtu janë disa hapa të procesit të montimit dhe paketimit të mobilëve:

Montimi:

- **Identifikimi i pjesëve:** Pjesët e nevojshme për montimin e mobiljeve identifikohen dhe kontrollohen për saktësi dhe integritet.
- **Montimi i strukturës:** Pjesët e mobiljeve montohen së bashku për të krijuar strukturën bazë të produktit.
- **Shtimi i detajeve:** Pjesët e vogla dhe detajet shtesë, siç janë furnituri dhe pajisjet, shtohen në strukturën bazë në këtë fazë.
- **Kontrolli i cilësisë:** Pas montimit, produkti përfundimtar është i kontrolluar për të siguruar që të gjitha pjesët janë të vendosura saktësisht dhe se nuk ka defekte të dukshme.

Figura 23. Hapesira punuese e paketimit të mobilëve

Paketimi:

- **Përgatitja e paketimit:** Pas montimit, mobilet janë të përgatitura për paketim. Kjo përfshin pastrimin e tyre dhe sigurimin që të gjitha pjesët dhe materialeve të paketimit janë në dispozicion.
- **Përpilimi i materialeve të paketimit:** Pjesët e mobilëve janë të përpiluara së bashku me materiale të mbrojtjes, siç janë qese plastike, pllaka kartoni, ose fletë plastike për të mbrojtur sipërfaqet nga dëmtimi.
- **Etiketimi dhe identifikimi:** Çdo paket është etiketuar me informacione të rëndësishme, siç janë përmbajtja, udhëzimet për montim, dhe informacione të tjera që ndihmojnë në identifikimin e produktit.
- **Kontrolli i fundit:** Pas paketimit, mobilet janë të kontrolluara përsëri për të siguruar që çdo paket është i plotë dhe i gati për transport.

Figura 24. Makineria për Paketim

Figura 25. Paketimi i Mobileve

4. **Kontrolli i Cilësisë:** Në këtë fazë, mobilet janë nënshtruar një procesi të kontrollit të cilësisë që siguron që produktet përmbushin standardet dhe specifikacionet e përcaktuara për cilësinë, duke përfshirë pamjen, performancën, dhe qëndrueshmërinë.
5. **Transporti dhe Shitja:** Pas kontrollit të cilësisë, mobilet janë të gatshme për transport dhe shitje në treg për të plotësuar nevojat e klientëve.

Është e rëndësishme të theksohet se funksionet specifike teknologjike mund të ndryshojnë në bazë të nivelit të prodhimit, madhësisë së fabrikës dhe teknologjisë së disponueshme.

4.2.1 e) Përlllogaritja sipas llojit dhe sasisë të mbetjeve dhe emetimeve të pritura gjatë fazës së operimit

Me poshtë do të përshkruajmë të gjitha emetimet e pritura gjatë fazës së operimit, pasi që objekti i fabrikës është tashmë i ndërtuar që nga viti 2015:

Uji: Kualiteti i ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore nga aktiviteti i punës duke u bazuar në masat e marruara nga kompania, nuk do të ndikoj negativisht gjatë fazës së operimit, ndotja është minimale, kompania ka ndërtuar sistemin gypor të largimit të ujërave atmosferik.. Shfrytëzimi i ujit do të përdoret për nevojat e ndryshme në administratë, për nevojat e tualetëve, pastrimit të dyshemesë, nevojat sanitare e higjienike. Shfrytëzimi i ujit i cili përdoret për të gjitha nevojat e kompanisë, pas përdorimit të tij do të shkarkohet në rrjetin e kanalizimit të qytetit.

Ajri: Proceset teknologjike të përdorura për prodhimin e mobilëve mund të rezultojnë në emetime të polutanteve të ajrit. Kjo mund të përfshijë gazra të ndryshëm, siç janë formaldehidi, benzeni, dhe gazrat e tjera organike të vlere. Përdorimi i materialeve të kimikateve, ngrohja e drurit ose lëndëve të tjera dhe proceset e ngjyrosjes janë vetëm disa prej faktorëve që mund të

kontribuojnë në këtë lloj ndotjeje. Nuk parasheh ndonjë proces teknologjik të përpunimit të produkteve industriale apo kimike dhe realisht nuk paraqet potencial për ndikime në kualitetin e ajrit..

Dheu – kontakti i ujërave nga brenda lokacionit të projektit me ujërat sipërfaqësore është izoluar - mund të konstatohet se ndikimet në kualitetin e dheut dhe nën të janë minimale.

Zhurma –Fabrikat e mobileve janë zakonisht burime të zhurmshme dhe mund të shkaktojnë ndotje akustike për komunitetin lokal, por duke analizuar lokacionin se ku është e ndërtuar fabrika e mobileve, atëherë ndikimi i zhurmës do jete i përballueshëm.

Dridhjet – Dridhjet të tokës - tërmete me intensitet të lartë nuk ka pasur, ka pasur lëkundje nga dridhjet e tokës, por pa pasoja në njerëz dhe dëme materiale. Këto dridhje kanë shkaktuar vetëm shqetësim. Dukuritë tjera, që shpesh ndodhin në territorin e Gjilanit, janë: rrëshqitja e dheut, akullnajat, breshëri, si dhe dukuri tjera që shkaktojnë dëme në pasuri bujqësore dhe në infrastrukturë.

Drita, nxehtësia dhe rrezatimi – Janë tri dukuri që te triat se bashku te ndihmojnë në realizimin e punës ku Lokacioni ku është ndërtuar fabrika ka drite, rrezatim diellor dhe nxehtësi të mire.

Flora dhe Fauna – Në rast se kemi derdhje apo shkarkim nga Ky aktivitet në aspektin e ndikimeve fizike në florë dhe faunë është minimal. Nuk parashihi ndikime të theksuara në florë dhe faunë.

Ndikimet sociale dhe ekonomike – Mund të thuhet se ky aktivitet nuk do të paraqes ndonjë ndikim negativ në komunitetin lokal. Përkundrazi, në fabrikë janë të punësuar mb 200 punëtorë, të cilët do të përfitojnë nga paga dhe mëditje të mira. Ky Projekt ndikon pozitivisht në ekonominë Vendore dhe lokale.

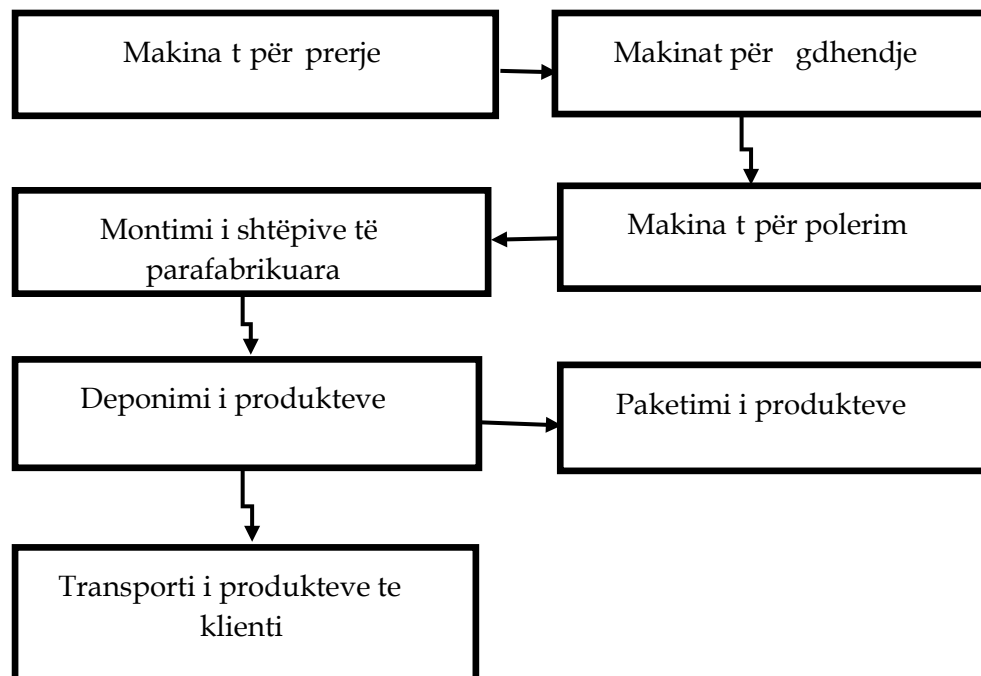
Llogaritja e llojit dhe sasisë së mbetjeve dhe emetimeve gjatë operimit të fabrikës së mobileve përfshin vlerësimin e faktorëve të ndryshëm dhe marrjen në konsideratë të aktiviteteve specifike që lidhen me secilën fazë.

Këtu është një udhëzim i përgjithshëm për procesin e llogaritjes:

Krijoni një sistem monitorimi për të gjurmuar emetimet e vazhdueshme dhe gjenerimin e mbetjeve, duke lejuar rregullime dhe përmirësime me kalimin e kohës.

Është e rëndësishme të theksohet se llogaritjet specifike mund të ndryshojnë në bazë të madhësisë dhe vendndodhjes së fabrikës së mobileve, rregulloreve lokale dhe disponueshmërisë së të dhënave. Konsultimi me specialistë mjedisorë dhe përdorimi i mjeteve si softueri i vlerësimit të ciklit jetësor mund të rrisë saktësinë e këtyre llogaritjeve.

SKEMA TEKNOLOGJIKE E PRODHIMIT TE SHTËPIVE TË PARAFABRIKUARA

Gjatë fazës së parë, kompania planifikon të bëjë investimet fillimisht përfshijnë:

- ❖ Linja e Përpunimit të HPL 1 - shërbime b2b - Industrisë së Mobiljeve
- ❖ Linja e Përpunimit të HPL 2 - përpunimi i bazuar në projekte - Industrisë Ndërtimore
- ❖ Mjetet Digjitale
- ❖ Infrastruktura e Përgjithshme e Përdorshme

Lista e pajisjeve për Përpunimin e HPL - shërbime b2b - industrisë së mobiljeve:

4.3 Procesi hap pas hapi i përpunimit të drurit

Procesi i përpunimit të drurit zakonisht përfshin shtatë hapa kryesorë:

Përgatitja e materialit

Druri i papërpunuar, zakonisht në formën e trungjeve ose dërrasave të papërpunuara, përgatitet për procesin e prodhimit. Zgjidhet një lloj druri bazuar në cilësitë që priten në produktin përfundimtar. Disa lloje druri theksojnë fortësinë, fleksibilitetin, qëndrueshmërinë ose estetikën. Materiali i papërpunuar

ruhet në magazinë dhe më pas dërgohet në makineritë e përpunimit për fazën e parë të përgatitjes, ku mund të përfshihen prerja fillestare dhe largimi i papastërtive.

Prerja dhe përpunimi fillestar

Druri futet në makina prerëse, të cilat mund të jenë sharra rrethore ose sharra me shirit. Kjo fazë mund të përfshijë prerjen në madhësi të përshtatshme sipas nevojave të produktit përfundimtar. Në disa raste, druri mund të përpunohet më tej përmes rendeve ose frezave për të krijuar sipërfaqe të lëmuara dhe forma të sakta.

Procesi i formësimit

Pas prerjes dhe përpunimit fillestar, druri mund të kalojë në fazën e formësimit. Kjo përfshin përdorimin e kallëpeve ose makinave të posaçme për të krijuar forma të ndryshme në bazë të dizajnit të kërkuar. Kjo fazë mund të përfshijë gjithashtu gdhendjen ose profilizimin e skajeve për produkte specifike.

Tharja dhe stabilizimi

Druri i përpunuar duhet të thahet për të reduktuar përmbajtjen e lagështisë dhe për të shmangur deformimet e mëvonshme. Procesi mund të bëhet në mënyrë natyrale përmes ekspozimit ndaj ajrit ose me ndihmën e tharëseve industriale që përdorin temperatura të kontrolluara. Tharja e saktë ndihmon në ruajtjen e formës dhe qëndrueshmërisë së produktit përfundimtar.

Lëmimi dhe trajtimi sipërfaqësor

Pasi druri është tharë, ai i nënshtrohet një procesi të lëmimit për të siguruar një sipërfaqe të lëmuar dhe uniforme. Kjo bëhet me ndihmën e makinerive të lëmimit ose manualisht me letër zmerile. Në këtë fazë, mund të aplikohet trajtimi sipërfaqësor si lyerja, lyerja me vaj ose llak për të rritur qëndrueshmërinë dhe pamjen estetike të produktit.

Montimi dhe përfundimi

Nëse druri është pjesë e një produkti të përbërë, pjesët e ndryshme bashkohen në këtë fazë. Montimi mund të bëhet me vida, gozhda ose lidhje të tjera mekanike dhe ngjitëse. Pas montimit, produkti i përfunduar mund të kalojë një kontroll të fundit për të siguruar cilësinë dhe përputhshmërinë me standardet e kërkuara.

Inspektimi dhe kontrolli i cilësisë

Produktet prej druri inspektohen për defekte, saktësi dimensionale dhe përfundimin sipërfaqësor. Çdo produkt që nuk plotëson standardet mund të ripunohet ose të refuzohet.

Materialet që mund të përdoren në përpunimin e drurit nga ky proces teknologjik

Përpunimi i drurit është një proces i gjithanshëm që mund të aplikohet në një gamë të gjerë materialesh druri. Më poshtë janë disa prej materialeve të zakonshme:

- Dru i fortë (Pellg, Ah, Dushk) Dru i fortë përdoret për mobilie të cilësisë së lartë, parket dhe konstruksione të qëndrueshme. Ka densitet të lartë dhe qëndrueshmëri të madhe.
- Dru i butë (Pishë, Bredh, Kedër) Dru i butë është më i lehtë për t'u përpunuar dhe përdoret gjerësisht në ndërtim, mobilie dhe panele dekorative.
- Kompozite druri (MDF, Plywood, OSB) Panelet e përbëra nga grimca të drurit dhe ngjitës industrialë përdoren në ndërtim, mobilie dhe aplikime të tjera strukturore për shkak të rezistencës dhe stabilitetit të tyre dimensional.
- Dru i trajtuar termikisht Dru i trajtuar me avull ose temperaturë të lartë për të përmirësuar qëndrueshmërinë dhe rezistencën ndaj lagështisë dhe dëmtuesve biologjikë.

Ky proces teknologjik siguron një shfrytëzim efikas të drurit duke minimizuar mbetjet dhe optimizuar përdorimin e burimeve të disponueshme.

5 IDENTIFIKIMI DHE PËRSHKRIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS

Proceset e përpunimit të drurit mund të ndikojnë në mjedis në forma të ndryshme. Gjatë prodhimit, mund të çlirohen emetime në ajër që ndikojnë në cilësinë e tij. Gjithashtu, mbetjet dhe kimikatet e përdorura mund të ndotin tokën dhe ujin. Proceset teknologjike dhe lëvizja e makinerive mund të shkaktojnë zhurmë dhe dridhje që ndikojnë në ambientin përreth. Për të reduktuar këto ndikime, është e rëndësishme të zbatohen masa për menaxhimin e mbetjeve, filtrimin e ajrit dhe trajtimin e ujërave të ndotura.

5.1.1 Ndotja e ajrit

Gjatë funksionimit të kompleksit të prodhimit të mobiljeve, pritjet të ketë ndotje të ajrit kryesisht nga grimcat e pluhurit të krijuara gjatë procesit të prerjes, bluarjes, gdhendjes dhe lustrimit të drurit. Përpunimi i materialeve të ndryshme si druri, MDF dhe kompensata çon në formimin e grimcave mikroskopike që mund të përhapen në hapësirat e punës.

Gjithashtu, ndotja e ajrit mund të ndodhë nga përdorimi i pajisjeve ndihmëse si gjeneratorët në raste të ndërprerjeve të rrymës, si dhe nga qarkullimi i automjeteve që transportojnë lëndën e parë dhe produktet përfundimtare. Gazrat e lëshuara nga këto pajisje përmbajnë komponentë ndotës si CO, NOx, SO2 dhe pluhur të imët, të cilët ndikojnë në cilësinë e ajrit. Shkalla e ndotjes do të varet nga mikroklima e ambientit të brendshëm të fabrikës, si dhe nga kushtet klimatike dhe meteorologjike të zonës përreth.

5.1.2 Ndikimet në tokë

Në lidhje me ndotjen e mundshme të tokës, masat e përcaktuara gjatë zbatimit të projektit për fabrikën e përpunimit të drurit nuk parashikojnë ndonjë ndikim të rëndësishëm mjedisor. Meqenëse projekti nuk identifikon parametra të veçantë për nivelimin, është e rëndësishme që shtresa e sipërme e tokës (humusi)

të mos përzihet me dheun e gërmuar, por të largohet dhe të trajtohet sipas rregullave në fuqi. Humusi mund të deponohet në një pjesë të veçantë të parcelës, ku është paraparë gjelbërimi.

Gjithashtu, gjatë punimeve gërmuese, duhet të merren masa mbrojtëse për të parandaluar rrëshqitjen apo shembjen e dheut, duke siguruar kështu mbrojtjen e punëtorëve, banorëve të zonës dhe pronës përreth.

5.1.3 Ndotja e ujit

Rreziku potencial për ndotjen e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore vjen nga derdhjet aksidentale të mbetjeve të tretshme të ngjitësve, llakut dhe kimikateve të tjera të përdorura gjatë përpunimit dhe lyerjes së mobiljeve. Gjithashtu, mund të ketë rrjedhje të vajrave dhe derivateve nga pajisjet prodhuese dhe automjetet që operojnë në hapësirat e fabrikës.

Ndotja mund të ndodhë edhe si rezultat i grimcave të pluhurit nga përpunimi i drurit, të cilat mund të shpërndahen përmes ujërave të shiut në sipërfaqet e platonit industrial. Vlerat më të larta të ndotjes priten gjatë stinës së dimrit, kur mund të ketë shpëlarje më të madhe të ndotësve për shkak të reshjeve të dendura dhe përdorimit të kripës në rrugët përreth fabrikës.

5.1.4 Zhurma

Prodhimi i mobiljeve përfshin përdorimin e makinerive prerëse, frezuesve, kompaktorëve dhe kompresorëve të ajrit, të cilët krijojnë një nivel të konsiderueshëm të zhurmës. Po ashtu, qarkullimi i vazhdueshëm i automjeteve për transportin e lëndës së parë dhe produkteve të gatshme mund të kontribuojë në ndotjen akustike të zonës.

Sipas vlerësimeve, niveli i zhurmës në ambientet e punës do të jetë brenda kufijve të lejuar, duke mos tejkaluar 60 dB, falë izolimit të mirë akustik dhe distancës së fabrikës nga zonat e banuara.

5.1.5 Ndikimet në peizazh, florë dhe faunë

Në zonën ku është planifikuar ndërtimi i fabrikës së përpunimit të drurit, nuk ka të dhëna për prani të veçantë të florës dhe faunës me rëndësi ekologjike. Mjedisi përreth karakterizohet kryesisht nga aktivitete afariste, industriale, shërbime dhe toka bujqësore si ara dhe livadhe.

Sa i përket faunës, në zonën e gjerë mund të hasen disa lloje të zakonshme gjitarësh, si miu, dhelpra dhe lepuri. Flora përbëhet kryesisht nga bimë barishtore të tipit kontinental, pa ndonjë veçori të rëndësishme, me përjashtim të disa sipërfaqeve me shavarë.

Ndikimi në peizazh pritet të jetë i kufizuar, ndërsa ruajtja dhe sistemimi i hapësirave të gjelbra mund të ndihmojnë në integrimin më të mirë të fabrikës me mjedisin përreth.

5.1.6 Ndikimet në raste aksidentale

Ndikimet aksidentale mund të përfshijnë rrjedhjet e lëndëve të rrezikshme si llaku dhe ngjitësit industrialë, të cilët mund të ndotin ajrin, tokën dhe ujërat nëse nuk menaxhohen siç duhet. Po ashtu, rreziku i zjarrit

është një faktor i rëndësishëm, duke qenë se përpunimi i drurit përfshin lëndë djegëse dhe pajisje elektrike që mund të shkaktojnë ndezje.

Për të minimizuar këto rreziqe, do të ndërmerren masa mbrojtëse si vendosja e sistemeve kundër zjarrit, ruajtja dhe menaxhimi i sigurt i kimikateve, si dhe trajtimi i mbetjeve sipas standardeve mjedisore.

Përfundim: Në bazë të analizës së ndikimit mjedisor, kompleksi i prodhimit të mobiljeve pritet të ketë një ndikim minimal në mjedis, për sa kohë që zbatohen masat e duhura për menaxhimin e ndotjes së ajrit, ujit, tokës dhe zhurmës. Implementimi i teknologjive të avancuara për kontrollin e mbetjeve dhe emetimeve do të ndihmojë në minimizimin e efekteve negative dhe do të sigurojë një funksionim të qëndrueshëm të fabrikës.

6 MASAT PËR ZVOGËLIMIN E NDIKIMEVE NË MJEDIS

Gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit kompania duhet të i ndërmarrë të gjitha masat për mos ndikimin në ujë, toke, ajër, masat ndajë komunitetit etj.

6.1.1 Masat për eliminimin e ndikimeve të dëmshme

Sipas analizës së bërë mbi ndikimin e fabrikës për prodhimin e mobiljeve në mjedis dhe në bazë të vlerësimit të lokacionit ku është ndërtuar fabrika, si dhe rekomandimeve të dhëna në këtë raport, fabrika me veprimtarinë e saj të vazhdueshme nuk rrezikon mjedisin, pasi janë realizuar shumë nga parakushtet e nevojshme për mbrojtjen adekuate të tij. Megjithatë, në rast se ndodh ndotja, duhet të ndërmerren masa për parandalimin ose së paku zvogëlimin e ndikimeve negative, duke i mbajtur ato brenda kufijve të lejuar sipas legjislacionit në fuqi.

Me qëllim të zvogëlimit të ndikimeve potenciale negative në mjedis, rekomandohet ndërmarrja e masave që përfshijnë menaxhimin e rrezikut në rrethanat e jashtëzakonshme dhe të rregullta, në përputhje me standardet ISO 45001:2018 për Shëndetin dhe Sigurinë në Punë dhe ISO 14001:2015 për Menaxhimin Mjedisor.

6.1.2 Masat për mbrojtjen e ajrit

Qëllimi i këtij raporti është identifikimi i ndotjeve të mundshme dhe ndërmarrja e masave për mbrojtjen e mjedisit përreth fabrikës së prodhimit të mobiljeve. Për të parandaluar dhe zvogëluar ndotjen e ajrit gjatë fazës së zhvillimit të aktiviteteve prodhuese, kompania do të pajiset me një sistem filtrimi të pluhurit dhe grimcave të drurit, të cilat krijohen gjatë prerjes dhe përpunimit të materialeve. Këto grimca do të filtrohen dhe deponohen për përdorim të mëtejshëm si lëndë e parë për briket.

Mirëmbajtja e rregullt e pajisjeve prodhuese, filtrave dhe sistemit të ventilimit do të jetë një prioritet për të siguruar një ambient të pastër pune. Ventilatorët me filtra do të instalohen për pastrimin e ajrit brenda hapësirës prodhuese, duke u kombinuar me hapjet për hyrjen e ajrit të pastër. Po ashtu, do të bëhet matja e cilësisë së ajrit në përputhje me Udhëzimin Administrativ (QRK) Nr. 07/2021 për rregullat dhe normat e shkarkimeve në ajër nga burimet e palëvizshme të ndotjes. Të dhënat e fituara nga matjet do të dorëzohen tek Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës (MMPHI) sipas afateve të përcaktuara me aktet ligjore.

6.1.3 Masat mbrojtëse të ujërave

Edhe pse në kompleksin e fabrikës nuk do të zhvillohen procese që të shkaktojnë ndotje serioze të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore, ekziston mundësia e ndotjes nga rrjedhjet aksidentale të vajrave, llakut dhe substancave të tjera të përdorura në prodhim. Për këtë arsye, fabrika do të pajiset me një sistem të grumbullimit dhe trajtimit të ujërave të ndotura.

Kompania duhet që të matjen e cilësisë së ujërave të shkarkuara, dhe se vlerat e fituara duhet të krahasohen me vlerat e caktuara me udhëzimin administrativ 13 / 2008. Vlerat e cilësisë së ujit të shkarkuar nuk guxojnë të jenë më të larta se ato të përkufizuara në udhëzim administrativ.

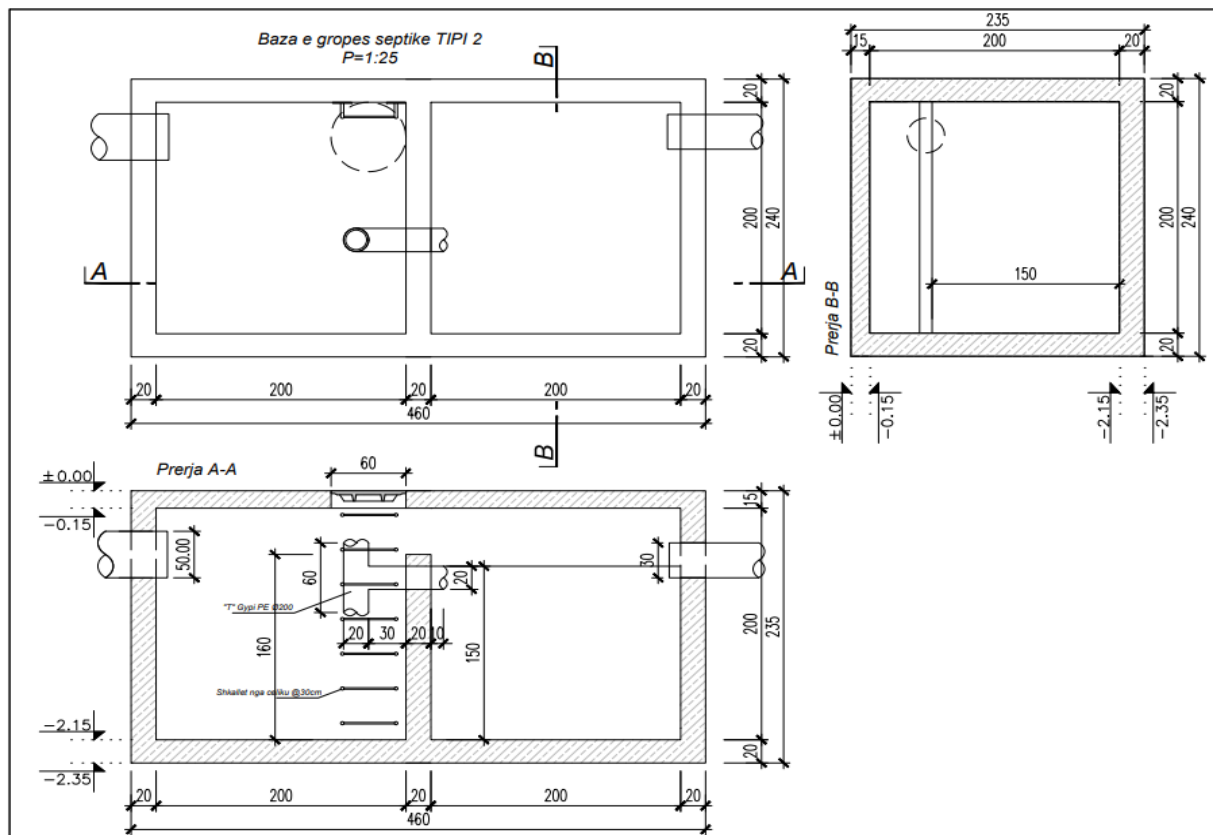
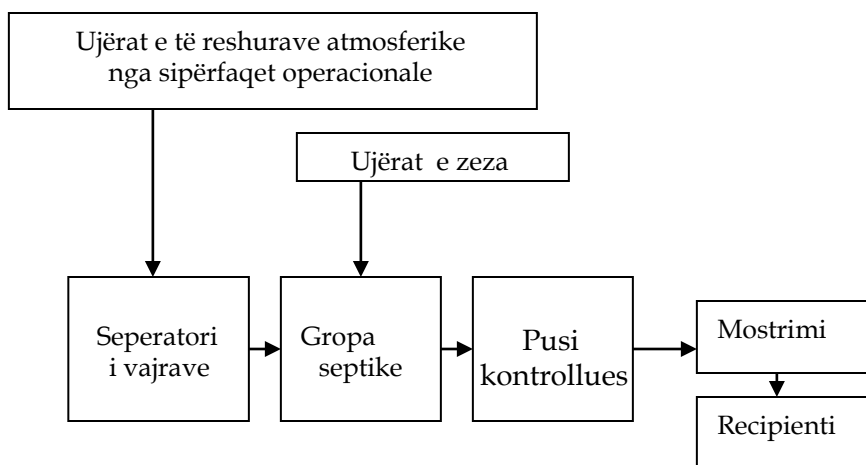

Figura 26. Skema e trajtimit të ujërave fekale.

Do të instalohet një separator për ndarjen e derivateve dhe vajrave nga ujërat e ndotura, i cili do të pastrohet rregullisht nga ndërmarrje të licencuara. Gjithashtu, do të ndërtohet një gropë septike për trajtimin e ujërave të zeza, pas së cilës ujërat e trajtuara do të dërgohen në një bunar filtrues. Ujërat e trajtuara nuk do të lëshohen në natyrë pa u filtruar nëse përmbajnë derivate mbi 1 mg/l dhe materie të suspenduara mbi 30 mg/l, duke respektuar standardet mjedisore në fuqi.

Skema e trajtimit të ujerave

6.1.4 Masat për mbrojtjen e tokës

Për të parandaluar ndikimet negative në tokë gjatë fazës së prodhimit të mobiljeve, duhet të ndërmerren masat e mëposhtme:

- Hapësirat operationale të mbulohen me beton ose asfalt për të shmangur kontaminimin e drejtpërdrejtë të tokës.
- Furnizimi me ujë për larjen e platonit, ujitjen e sipërfaqeve gjelbëruese dhe përdorimin për zjarrfikje të bëhet nga rrjeti lokal.
- Ujërat e ndotura nga sipërfaqet manipulative duhet të grumbullohen dhe të kalojnë përmes një separatori për ndarjen e derivateve dhe vajrave.
- Ujërat fekale nga nyjat sanitare duhet të dërgohen në një gropë septike të posaçme.
- Seperatorin duhet të kontrollohet rregullisht dhe të pastrohet sipas kërkesave ligjore për trajtimin e mbetjeve të rrezikshme.
- Kontejnerët për mbeturinat komunale duhet të jenë të pajisur me kapak dhe të zbrazën rregullisht në deponinë rajonale.
- Mbetjet e lëngëta duhet të deponohen në enë të posaçme për trajtim të mëtejshëm.
- Sipërfaqet e pa betonuar dhe asfaltuar duhet të mbillen me bar dhe drunj dekorativ për përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe aspektit vizual.

6.1.5 Masat për mbrojtjen nga zjarri

Për të parandaluar dhe reaguar ndaj zjarrit, do të merren masat e mëposhtme:

- Instalimi i hidrantëve dhe aparateve mobile zjarrfikëse në pika strategjike.
- Vendosja e aparateve zjarrfikëse të tipit S9 dhe të tjera sipas nevojës.
- Në rast rrjedhjeje të vajrave dhe lubrifikantëve, sipërfaqja duhet të pastrohet me absorbues kimik ose me ashkla druri, të cilat deponohen në fuçi të posaçme për trajtim të mëtejshëm.
- Kontrolli periodik i instalimeve elektrike dhe sistemit të sigurisë nga zjarri.
- Monitorimi i ambientit të kompleksit të fabrikës për të parandaluar rreziqet e mundshme.

- Evakuimi i punëtorëve në raste emergjente dhe sigurimi i një plani të detajuar të sigurisë kundër zjarrit.
- Implementimi i masave për të parandaluar zjarrvënien e qëllimshme.

6.1.6 Masat për mbrojtjen nga zhurma

- Matjet e nivelit të zhurmës do të kryhen në përputhje me rregullat dhe standardet në fuqi, sidomos në afërsi të zonave të banuara.
- Vlerat e lejuara të zhurmës:
 - Zhurma ditore (7:00-19:00) – 55 dB
 - Zhurma e mbrëmjes (19:00-23:00) – 55 dB
 - Zhurma e natës (23:00-7:00) – 45 dB
- Në rast se vlerat e matura e tejkalojnë normën e lejuar, do të merren masa për uljen e nivelit të zhurmës, si përdorimi i barrierave akustike dhe zhvendosja e pajisjeve të zhurmshme në vende të përshtatshme.
- Punonjësit në zona të ndjeshme duhet të pajisen me mjete mbrojtëse kundër zhurmës (kufje ose tapa për veshët).

6.1.7 Ndikimet në raste të aksidenteve mjedisore – zjarri

Në rast të një aksidenti mjedisor ose zjarri:

- Do të bëhet evakuimi i detyrueshëm i personave në rrezik.
- Do të sigurohet lokalizimi dhe shuarja e zjarrit për të ruajtur integritetin e objektit dhe personelit.
- Materialet ndërtimore jo të djegshme do të përdoren për reduktimin e rrezikut të përhapjes së zjarrit.
- Do të zvogëlohet sasia e ngarkesës së zjarrit në ambientet prodhuese përmes përdorimit të materialeve më pak të ndezshme.
- Do të instalohen pajisje kundër zjarrit të lehta për përdorim nga punëtorët.
- Do të hartohet dhe zbatohet plani emergjent i ndërhyrjes sipas standardeve dhe rregulloreve në fuqi.

6.1.8 Masat për mbrojtjen e florës dhe faunës

- Për shkak të natyrës industriale të zonës, ndikimi në florë dhe faunë pritet të jetë minimal.
- Nuk do të ketë zhdukje të vegjetacionit përveç sipërfaqeve të destinuara për ndërtim.
- Për të minimizuar ndikimet negative në ajër dhe tokë, do të ndërmerren masa të rrepta për menaxhimin e mbetjeve dhe shmangien e ndotjeve të paplanifikuara.
- Kompania duhet të shmangë deponimin e mbetjeve në vende të papërshtatshme dhe të sigurojë që mbeturinat të trajtohen sipas rregullave ligjore.
- Për të reduktuar ndikimin vizual dhe ndotjen e ajrit, do të realizohet gjelbërimi i hapësirave përreth fabrikës.

6.1.9 Masat për mbrojtjen nga rreziqet aksidentale

- Kompania do të përgatisë një plan emergjent për menaxhimin e aksidenteve ekologjike dhe mbrojtjen nga zjarri.
- Perimetri i fabrikës do të rrethohet për të siguruar sigurinë dhe parandalimin e qasjes së paautorizuar.
- Do të merren masa për parandalimin e derdhjeve aksidentale të derivateve dhe vajrave nga makinat dhe pajisjet e ngarkimit.
- Do të sigurohet një menaxhim i rreptë i trafikut të automjeteve transportuese brenda kompleksit për të shmangur pengesat dhe rreziqet.
- Masa shtesë do të implementohen në përputhje me Ligjin për Sigurinë në Punë.
- Për të parandaluar pasojat e mundshme, kompania duhet të zhvilloj plan të menaxhimit të rrezikut nga aksidentet mjedisore. Gjithashtu duhet të përgatit një plan për parandalimin e zjarrit, por edhe plan për menaxhimin e situatave në raste të zjarrit.
- Si masë parandaluese, i tërë lokacioni duhet të jetë i rrethuar, mbrojtur nga ndikimet fizike të jashtme. Duhet të vendosen rrethoja adekuate. Duhet të merren masat e sigurisë për evitimin e derdhjes së vajrave apo derivateve.
- Duhet që të ndërmerren të gjitha masat e sigurisë, konform ligjit për siguri në punë, mbrojtje të shëndetit të të punësuarve dhe të mjedisit të punës.
- Objekti duhet të pajiset me masa të nevojshme për fikjen ezjarreve, qoftë me ujë ose me bombola adekuate për fikjen dhe parandalimin e përhapjes së zjarrit. Vendndodhja e aparaturave për fikjen e zjarreve duhet të jetë sipas standardeve për siguri nga zjarret. Me detajisht, shih raportin kundër zjarrit.

6.2 Menagjimi i mbeturinave

Duhet të vendosen kontejner të veçantë për nevoja të veprimtarive afariste në kuadër të objektit. Veprimtaria përpunuese duhet që bartjen dhe asgjësimin e mbeturinave ta vendos nën autoritetin e kompanisë përgjegjëse regjionale që vepron në qytetin-komunën e Lipjanit. Gjithashtu duhet të plotësohen të gjitha udhëzimet dhe rregullat e autoritetit përgjegjës lidhur me mënyrën e grumbullimit dhe deponim-it të mbeturinave.

Kontejnerët duhet të jenë të veçantë edhe për nga klasifikimi i mbeturinave në mënyre që deponimi i tyre mund të bëhet i klasifikuar. Rekomandohet që kontejnerët duhet të jenë nga materiali plastikë-gomë me qëllim të evitimit të çfarëdo mënyre jo adekuate të asgjësimit të mbeturinave.

Gjithashtu, kontejnerët duhet të vendosen në bashkëpunim me kompaninë përkatëse që benë grumbullimin dhe menaxhimin e mbeturinave në qytetin apo komunën e Lipjanit kështu që është paraparë hapësira me nga 4 kontejner prej 240 litrave për koleksionim të mbeturinave plastikë, letër. Hapësirat për mbeturina do të ndërtohet nga Investitori brenda kompleksit ashtu siç janë në situacion të cilat do të jene te tipit e mbuluar në mënyrë që kontejnerët mos ti ekspozohen kushteve klimatike dhe të reshurave atmosferike.

Hapësira ku do të vendosen kontejnerët special për mbeturina do të drenazhohet të sigurohet me sistem për mbrojtje kundër zjarrit, dhe të ketë ajrosje të mirë. Kontejnerët do të evidentohen me shenja

adekuate se për cilën lloj të mbeturinave janë të dedikuara dhe të pajisen me pjesë ndihmëse. Vendosja e kontejnerëve është paraqitur në skicën e bashkangjitur.

Figura 27. Kantata për klasifikimin e mbeturinave ditore.

6.2.1 PROGRAMI I MONITORIMIT

Fabrika për perpunimin e drurit nuk parashikon përdorimin e lëndëve djegëse, procese djegieje apo furra me temperatura të larta, si dhe nuk parashikon shkarkime të ujërave të zeza nga proceset teknologjike. Prandaj, nuk është e detyrueshme monitorimi i përhershëm i treguesve mjedisorë. Megjithatë, rekomandohet që investitori të monitorojë periodikisht treguesit kryesorë të trysisë në mjedis si: ujerat fekale, ajrin dhe zhurmën.

6.2.2 RAPORTIMI

Raportimi do të kryhet nga personi përgjegjës i autorizuar nga menaxhmenti ose nga ekspertët e kompanisë. Raporti duhet të përfshijë të dhënat për monitorimin, sipas kërkesave të përcaktuara në pëlqimin mjedisor apo lejen mjedisore.

6.2.3 MASAT REHABILITUESE PAS PËRFUNDIMIT TË AKTIVITETIT

Pas përfundimit të aktivitetit prodhues, të gjitha pajisjet e impiantit duhet të çmontohen dhe të largohen nga zona. Bazamentet dhe platotë e betonit duhet të shkatërrohen, të imtësohen dhe të transportohen në deponinë regjionale. Materialet e mbetura nga procesi i prodhimit, si druri, metali, dhe betoni duhet të largohen dhe zona përfundimtare duhet të mbulohet me dhe, me një trashësi prej 0.5 m, duke u përshtatur me substratin e tokës ekzistuese.

Rikultivimi i sipërfaqeve të dëmtuara ose degraduara për shkak të veprimtarisë do të përfshijë rivitalizimin e plotë të hapësirës, në përputhje me qëllimin e përdorimit të tokës, siç është parashikuar nga planet komunale. Gjatë procesit të marrjes së lejes ndërtimore, kompania është e detyruar të përgatisë një projekt rikultivimi, i cili është i domosdoshëm për marrjen e lejes ndërtimore.

6.2.4 KONKLUZION

Në rastin e fabrikës së mobiljeve, kushtet e lokacionit nuk parashikojnë ndikime të mëdha mjedisore përveç atyre që lidhen drejtpërdrejt me veprimtarinë. Toka është e destinuar për ndërtim sipas dokumenteve të planifikimit hapësinor.

Ndikimet e mundshme mjedisore përfshijnë:

- Rrezikun nga zjarri i mundshëm;
- Mbeturinat e materialeve (gjatë fazës së ndërtimit dhe prodhimit).

Mbetjet dhe mbeturinat e përdorura në veprimtari duhet të grumbullohen në kontejnerë dhe të largohen në mënyrë të organizuar. Asnjëherë nuk duhet të digjen apo të lihen në mjedis të hapur, pasi kjo mund të përbëjë rrezik për mjedisin përreth dhe është e dënueshme sipas legjislacionit në fuqi.

Në këtë veprimtari, zjarret janë potencialisht të mundshme dhe mund të shkaktohen aksidentalisht. Për këtë arsye, do të përgatitet një raport i veçantë për mbrojtjen kundër zjarrit.

Gjatë punimeve të ndërtimit, pritët të krijohen mbetje të materialeve ndërtimore. Kompania duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të mos ndotur mjedisin dhe për të parandaluar dëmtimin e pronave fqinje.

7 REFERENCAT

- Plani-Zhvillimor-Komunal
- Çavolli. R. 1997, Gjeografia regjionale e Kosovës
- Regjistrimi i Popullsisë, Agjencia e Kosovës për Statistika
- Ligji i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis
- Raport për Gjendjen e Mjedisit në Kosovë, 2008-2010, AMMK 2011
- Raport për Gjendjen e Natyrës në Kosovë, 2009, AMMK 2010
- <https://www.ammkrks.net/assets/cms/uploads/files/Raporti%20per%20gjendjen%20e%20natyres%202018-%202021%20 SHQIP.pdf>